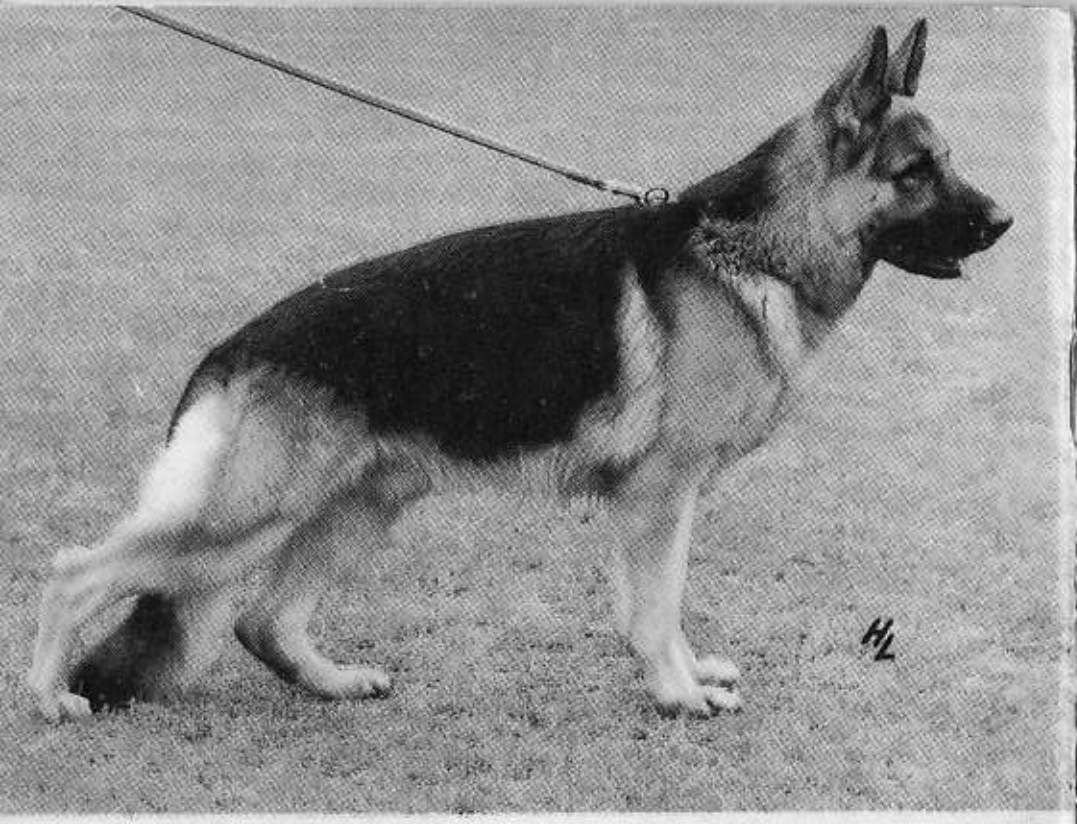

1948—1988

40 lat Związku Kynologicznego w Polsce

Informacje Klubu Rasy Owczarek Niemiecki są redagowane i rozpowszechniane przez Związek Kynologiczny w Polsce Oddział we Wrocławiu, ul. Leszczyńskiego 7, 50-078 Wrocław, tel. 325-22

PZGraf. W-w 5262/88 4000

Związek Kynologiczny w Polsce – Zarząd Główny

Informacje Klubu Rasy

OWCZAREK NIEMIECKI

ZIMA 1988

Egz. nr 0215

ZWIĄZEK KYNOLOGICZNY W POLSCE
ZARZĄD GŁÓWNY

Do użytku wewnętrznego

INFORMACJE KLUBU RASY OWCZAREK NIEMIECKI

Zima 1988

Spis treści

Krüger P.: Uzębienie psa (Tłumaczenie z SV-Zeitung) 2
Bukład E.: Ocena reproduktorów rasy owczarek niemiecki w oparciu o wyniki wystawowe potomstwa w latach 1983—1987 15
Wajdzik J.: Uzupełnienie do oceny reproduktorów 17
Brzezicha A.: Moje uwagi do regulaminu egzaminu Psa Obrończego I stopnia 18
Przymus J.: Ryzyko zachorowania 20
Bączykowski M.: Uwagi do artykułu o śmiertelności szczeniąt. List od Czytelnika 22
Śliwka P.: X Specjalna Wystawa Owczarków Niemieckich, Heřmanuv Městec, CSSR, 17.09.1988 24
XVII Mistrzostwa Polski Psów Obrończych, Zabrze, 10—11.09. 1988 26
Wyniki wystaw w Polsce 29
— Bytom (międzynarodowa), 28—29.05.1988 29
— Bielsko-Biała, 21.08.1988 31
— Gdańsk, 21.08.1988 33
— Chorzów (krajowa), 18.09.1988 35
— Chojnice, 25.09.1988 37
— Rybnik, 2.10.1988 39
— Opole, 9.10.1988 41
Ogłoszenie 44

Dr Peter Krüger

UZĘBIENIE PSA

Tłumaczenie z SV-Zeitung nr 2, 3 i 4/1988

Funkcjonalność uzębienia psa będzie myślą przewodnią mojego artykułu. Zatem obok dokładnego opisu aparatu gryzienia będę rozważać, jak dalece forma i ukształtowanie zębów tworzą niezbędną zależność ze specyficznymi warunkami życia psa, a precyzyjniej z warunkami życia jego przodków. Właśnie ten organ spełnia swoje zadanie względem całego organizmu tylko w ramach danych warunków ekologicznych, w których przede wszystkim dziko żyjące wilki i psy muszą zapewnić sobie egzystencję. Przy takich założeniach możliwe jest wskazanie, w jaki sposób konkretna forma i właściwości aparatu gryzienia wynikają z jego zadań i celów — i to aż do pojedynczych szczegółów.

Przy tych współzależnościach chciałbym wskazać na od dawna znany fakt, że uzębienia różnych ssaków różnią się **co do swojego rodzaju** i to pod względem **formy, ilości zębów, jak i ich kształtu i układu.** Ta różnorodność nie jest bynajmniej wynikiem kaprysów przyrody. Organ ten jest tak ściśle związany ze specyficznymi warunkami środowiska poszczególnych gatunków zwierząt, że na pewno nie można mówić o żadnym przypadku.

Wiadomo, że paleontolodzy (naukowcy zajmujący się pradawnymi organizmami żyjącymi) mogą na podstawie samego uzębienia, względnie części uzębienia, opisać główne cechy fenotypowe i warunki życia kopalin. Jest to jednak możliwe jedynie wtedy, gdy istnieje ścisła i wyraźna funkcjonalna zależność pomiędzy kształtem uzębienia a warunkami ekologicznymi danego gatunku zwierząt, dotyczy to szczególnie warunków odżywiania. Oznacza to, że w konkretnym przypadku należy rozpatrywać uzębienie zwierzęcia w aspekcie odżywiania się roślinami, mięsem lub też obydwoma tymi pokarmami. I faktycznie rozróżnia się w weterynarii uzębienie trawożernych (herbivoren), mięsożernych (carnivoren) i wszystkożernych (omnivoren).

Pies posiada zatem uzębienie carnivoren (od łacińskiego carnus — mięso), czyli **mięsożernych.** W swoim ukształtowaniu uzębienie jest ściśle dostosowane do rodzaju odżywiania i chwytania (siekacze), przyjęcia pokarmu i rozdrabniania. Poza tym znane jest stosowanie przez psy swojego uzębienia do obrony.

Jeżeli zatem zaczniemy rozpatrywać uzębienie psów w jego części widocznej, to na pierwszy rzut oka widzimy, że **łuk zębowy żuchwy jest węższy od łuku zębowego szczęki.** Wynika z tego, że pies może wykonywać jedynie **pionowe ruchy żuchwy** i odpowiednio do tego ukształtowany jest staw żuchwy. Trawożerne natomiast mogą wykonywać żuchwą również ruchy poziome, które są niezbędne i typowe przy przeżuwaniu pokarmu dla tego rodzaju zwierząt (patrz rys. 1).

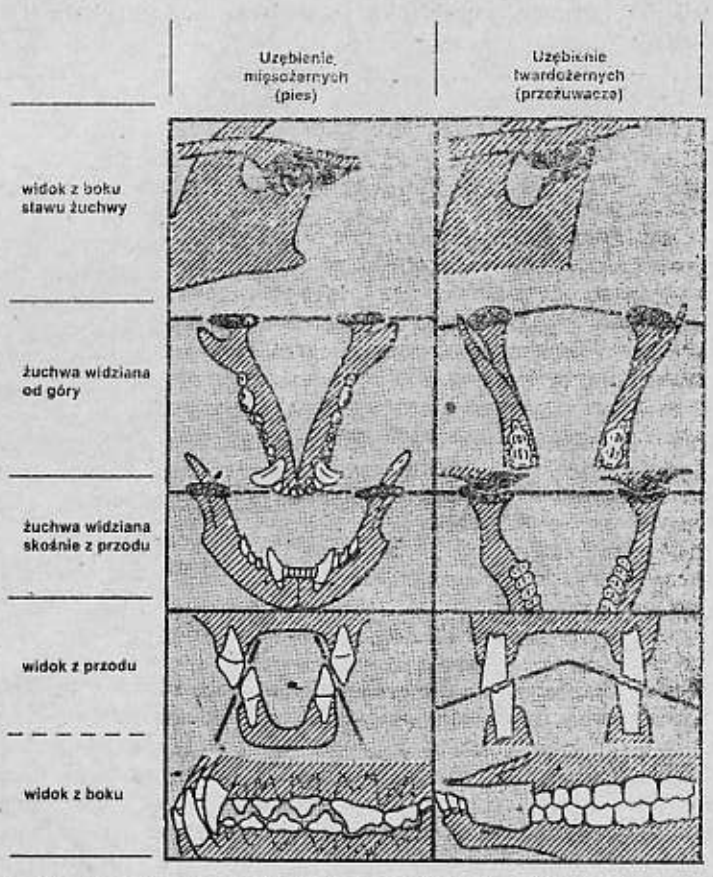

Rys. 1. Schematyczne przedstawienie stawu żuchwy i uzębienia psów i przeżuwaczy (wg Eisenmangera i Zetnera) uwidacznia, że pies w przeciwieństwie do przeżuwaczy może wykonywać jedynie pionowe ruchy żuchwy.

Zróżnicowanie objętości łuku zębowego w uzębieniu mięsożernych powoduje, że pies ma głównie uzębienie „tnące", z czego wynika, że głównym zadaniem uzębienia psów jest rozcinanie pokarmu. W tym miejscu należy odwołać się do specyficznych nazw zgryzu wynikających z położenia siekaczy, a mianowicie: przodozgryz i tyłozgryz. Popularnie mówimy o tyłozgryzie, gdy siekacze żuchwy zachodzą o ponad dwa milimetry za siekacze szczęki (pies niehodowlany) oraz o przodozgryzie (u owczarka bardzo rzadko), gdy siekacze żuchwy zachodzą przed siekacze szczęki.

Jeżeli przyjrzymy się uzębieniu, to stwierdzimy, że składa się ono z grup zębów o zróżnicowanej budowie: dotyczy to zarówno widocznej części — korony zębowej, jak i zagłębionych w dziąśle korzeni. Ta różnica w kształcie zębów jest znów bezpośrednio zależna od zadań, jakie spełnia dany ząb, względnie grupa zębów w całym aparacie żucia. Całkiem oczywiste staje się zróżnicowanie przeznaczenia poszczególnych grup zębów, gdy np. porówna się zęby trzonowe z siekaczami lub kłami.

Kształtem podstawowym zęba jest stożkowa korona z szyjką i pojedynczym korzeniem. Zróżnicowanie znajdujemy u ssaków przede wszystkim w grupie zębów trzonowych. Naukowo nie jest rozstrzygnięte, czy różne kształty zębów rozwinęły się z zęba stożkowego przez zróżnicowanie funkcjonalne (z dopasowaniem do warunków pozyskiwania pokarmu), czy też przez zrastanie się kilku zębów stożkowych. Ale ten problem ma dla nas tylko akademickie znaczenie.

Zanim przejdę do rozpatrywania funkcji poszczególnych grup zębów, konieczne będzie uprzednie omówienie tematu **„zmiany zębów"** i **„wzoru zębowego"**, by dalszy tekst był lepiej zrozumiały.

ZMIANA ZĘBÓW

Prawie u wszystkich ssaków — włączając w to również naczelne — człowieka — mamy do czynienia z jednokrotną zmianą zębów. Pierwsze uzębienie — tak zwane mleczne — zostaje po pewnym czasie zmienione przez uzębienie stałe, które ma większą ilość zębów niż uzębienie mleczne. Zmienna ilość zębów związana jest z rozrostem szczęki. Nie wszystkie zęby podlegają wymianie. W uzębieniu mlecznym nie ma trzonowców (molare) i pierwszego przedtrzonowca (premolare — P_1, patrz rys. 2). Zęby te pojawiają się dopiero wraz z rozwojem uzębienia stałego. Kolejność, w jakiej zmieniają się zęby, jest ustalona, przy czym normalne są naturalne odchyłki w określonych granicach (patrz dalszy ustęp o wzorze zębowym).

Dla dziko żyjących psowatych uzębienie jest organem absolutnie ważnym dla życia. Dlatego też z biologicznego punktu widzenia nie powinno dziwić, że u tych ssaków — w porównaniu z innymi ssakami — zmiana zębów następuje bardzo wcześnie, tak że pies już w wieku ok. 7 miesięcy, a więc jeszcze w wieku „dziecięcym" dysponuje pełnym uzębieniem. Dla porównania: u świni przedtrzonowce wymieniają się dopiero w 13—15 miesiącu. U owcy przedtrzonowce zmieniają się w 21—24 miesiącu, a kły dopiero w wieku trzech, czterech lat. Natomiast trzonowce u świni i owcy pojawiają się stosunkowo wcześnie, z czego należy wyciągnąć wniosek, że mają one szczególne znaczenie dla uzębienia trawożernych, względnie wszystkożernych.

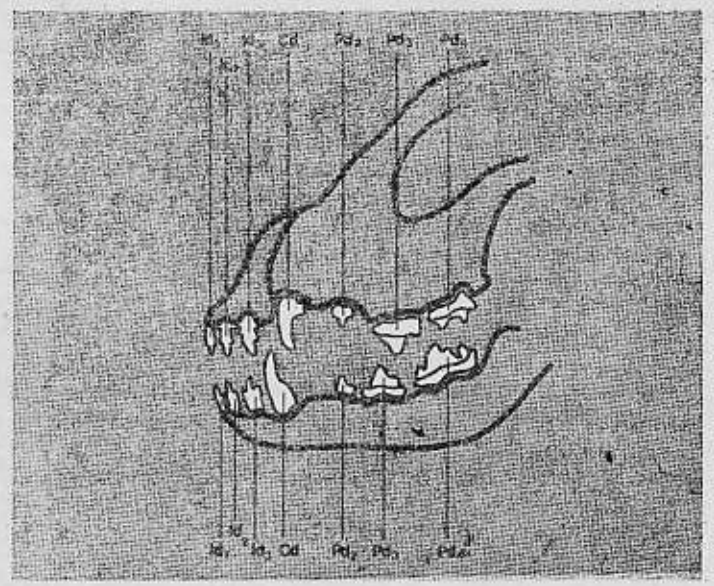

Rys. 2. Uzębienie mleczne 6-tygodniowego szczeniaka

WZÓR ZĘBOWY

W celu lepszego porównania ze sobą różnych uzębień poszczególnych ssaków można się posłużyć tak zwanym wzorem zębowym, który w tym celu został opracowany. Wzór ten podaje w krótkiej formie ilość zębów poszczególnego rodzaju w żuchwie i szczęce. Przy tym dla uproszczenia podaje się ilość zębów jedynie w jednej połówce szczęki.

Weźmy dla przykładu wzór zębów stałych psa:

$$\frac{I_1I_2I_3C\ \ P_1P_2P_3P_4M_1M_2}{I_1I_2I_3C\ \ P_1P_2P_3P_4M_1M_2M_3}$$

$10\times2=20$

$11\times2=22$

łącznie 42 zęby

Nad kreską podane są zęby szczęki, a pod kreską żuchwy, poczynając od środka. Najpierw siekacze jako I (incisivi), następnie kły jako C (canini), przedtrzonowce jako P (premolare) i trzonowce jako M (molare), patrz rys. 3. Dla oznaczenia uzębienia mlecznego poszczególne litery otrzymują dalszą literę „d" (od łacińskiego deciduus — wypadający), jak np. Id, Pd, Cd, lub też po prostu zamiast dużych liter można pisać odpowiednie małe, a więc zamiast Id_1 — i_1, czyli pierwszy siekacz.

Uzębienie mleczne psa jest całkowicie ukształtowane w wieku ok. $1^1/_2$ miesiąca. Pierwsze zęby pojawiają się już w trzecim tygodniu po urodzeniu, aż do tej pory szczenięta są bezzębne.

Wzór uzębienia mlecznego psa wygląda następująco:

$$\frac{i_1 i_2 i_3 c \quad p_2 p_3 p_4}{i_1 i_2 i_3 c \quad p_2 p_3 p_4} \quad \frac{2 \times 7 = 14}{2 \times 7 = 14} = 28 \text{ zębów}$$

Częściej spotykamy skrócony wzór zębowy, np. dla uzębienia mlecznego:

$$\frac{3i\ 1c\ 3p}{3i\ 1c\ 3p}$$

Z tego skróconego wzoru nie widać, że szczeniakowi brakuje jeszcze P_1. Dalsze uproszczenie polega na pominięciu oznaczenia rodzaju zębów (przykład uzębienia stałego):

$$\frac{3\ 1\ 4\ 2}{3\ 1\ 4\ 3}$$

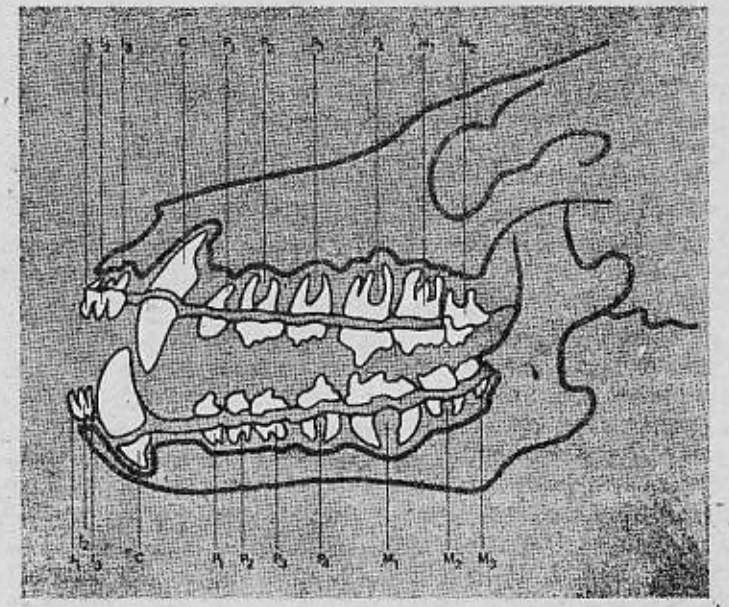

Rys. 3. Uzębienie stałe owczarka w wieku 8 miesięcy. Korzenie są odsłonięte

ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH ZĘBÓW W UZĘBIENIU PSA

1. Siekacze

Rozpatrywanie funkcji poszczególnych grup zębów rozpoczniemy od siekaczy, znajdujących się w przedniej części uzębienia, zwanych także „incisivi". Są to zęby o prostej budowie, z pojedynczym, długim i silnym korzeniem, usytuowane skośnie do środka pyska (przy tej długości i grubości korzeni nie byłoby możliwe inne usytuowanie). Siekacze szczęki są znacznie silniejsze niż żuchwy, co spowodowane jest inną rozpiętością obu łuków zębowych. Siekacze zwiększają swą wielkość w miarę oddalania się od środka uzębienia.

W szczęce i żuchwie znajduje się po sześć siekaczy. Jeżeli chcemy dokładnie określić funkcję poszczególnych siekaczy, to musimy dokonać wyraźnego zróżnicowania pomiędzy dwoma pierwszymi siekaczami w szczęce i żuchwie (I_1, I_2) a obydwoma skrajnymi siekaczami (I_3). Siekacze I_1 i I_2 żuchwy zachodzą skośnie (nożycowo) za siekacze szczęki. Stąd wywodzi się nazwa „zgryz nożycowy". Natomiast trzecie siekacze (I_3) żuchwy i szczęki nie zachodzą za siebie, lecz wchodzą w luki międzyzębne. I_3 szczęki jest znacznie większy od siekaczy wewnętrznych, wyglada jak mały kieł. Ten olbrzymi siekacz wchodzi pomiędzy kieł a ostatnie siekacze I_3 żuchwy, który z kolei wchodzi pomiędzy drugi a trzeci siekacz (I_2 a I_3) szczęki, przy czym jest on często większy od luki międzyzębowej.

W ten sposób dwa zewnętrzne siekacze tworzą wraz z kłami nożycowy aparat chwytający, którego lepszą funkcjonalność trudno sobie wyobrazić. Usytuowanie w przerwie międzyzębnej okrajków (I_3) ma zatem oczywisty sens i znaczenie w funkcji przytrzymywania pokarmu. Istnienie tych trzecich siekaczy i ich wzajemne położenie jest o wiele ważniejsze niż brak innego siekacza względnie pierwszego przedtrzonowca (P_1). Jestem przekonany, że np. nasze licencjonowanie (w Polsce procedura na przeglądzie hodowlanym — przyp. tłum.) musi być bardziej zróżnicowane i nie można traktować na jednakowym poziomie większych siekaczy i pierwszego przedtrzonowca.

Rozważania na temat: zgryz nożycowy czy cęgowy?

Rozpatrywanie siekaczy nie byłoby kompletne, gdyby pominięto powtarzające się dyskusje na temat tak zwanego **„rozgryzania"**. Wzorcowy dla owczarka niemieckiego jest zgryz nożycowy, w którym możliwie prosto stojące **siekacze szczęki wchodzą skośnie swoimi dolnymi krawędziami przed siekacze żuchwy** (von. Stephanitz). Według von Stephanitza zgryz nożycowy powinien zapewnić dobre i pewne chwycenie i przytrzymanie pokarmu, a ponadto zużycie zębów jest mniejsze,

niż gdyby spotykały się jeden na drugim. Von Stephanitz nie jest niestety konsekwentny, gdy pisze, że w ten sposób rozwinięty silny zgryz nie ucierpi, jeżeli oba środkowe siekacze (cęgi) szczęki będą dotykać przy chwytaniu cęgów żuchwy, ale pozostałe siekacze szczęki będą zachodzić przed siekacze żuchwy. Jeżeli uwzględnimy, że okrajki (I_3) nie mogą znajdować się za sobą — jak to podano — to dotyczyć to może jedynie średniaków (I_2).

Dlaczego powyżej wspomniana niekonsekwencja von Stephanitza jest tylko pozorną? Wiadomo, że przy opracowaniu wzorca owczarka niemieckiego jego „ojcem chrzestnym" był praprzodek wszystkich psów — wilk. Jednak przy tak ważnym życiowo organie zarówno dla wilka jak i psa, jakim jest uzębienie, brak jest jakiejkolwiek wskazówki przy rozpatrywaniu problemu zgryz nożycowy czy cęgowy. Jest interesującym, jeżeli uzmysłowimy sobie, że dzikie psy i wilki nie mają zgryzu nożycowego lecz cęgowy. Nie wiem, dlaczego w hodowli psów zdefiniowano jako wadliwy zgryz cęgowy, biologicznie funkcjonalny i zdrowy. Być może pewną rolę odgrywa występujący częściej lub rzadziej w hodowli psów mechanizm przenoszenia na psa zjawisk zaobserwowanych u człowieka, również w dziedzinie anatomii.

Jednak, gdy zaobserwuje się psa podczas jedzenia, to stwierdzi się, że nie używa on siekaczy tak jak człowiek. **Nie przecina** nimi pożywienia, natomiast używa do tego zębów trzonowych, a szczególnie łamaczy, które posiadają wybitne funkcje nożycowe.

Trumler wskazał, że siekacze spełniają inną bardzo ważną rolę: służą one do pielęgnacji sierści i skóry. Również tę funkcję można łatwo zaobserwować, zależy ona w dużej mierze od stanu zadbania psa. Przede wszystkim do częstego używania siekaczy prowadzi duża inwazja pasożytów (pchły itd.). Trzeba stwierdzić, że do takiego celu zgryz cęgowy jest o wiele skuteczniejszy niż zgryz nożycowy — dotyczy to zarówno przytrzymania i ogryzania pokarmu, jak i zajmowania się sierścią i skórą oraz do rozgryzania robactwa. Ten i ów czytelnik może stwierdzić, że jego pies bardzo dobrze czuje się ze zgryzem nożycowym, ponieważ dzięki dobrej pielęgnacji nie ma żadnych pasożytów, a poza tym z pożywieniem także dobrze daje sobie radę. Przy rozpatrywaniu funkcji różnego rodzaju zgryzów nie można jednak uwzględniać warunków indywidualnych, ale należy brać pod uwagę wszystkie możliwe warunki życia, tak aby nawet pies żyjący w najniedogodniejszych warunkach dysponował uzębieniem optymalnym dla tych warunków. Jestem przekonany, że von Stephanitz wiedział coś o opisanych zależnościach i dlatego dopuszczał stykanie się środkowych siekaczy.

Ponadto chciałbym w tym miejscu powtórzyć, że opisane zależności funkcjonowania dotyczą jedynie czterech środkowych siekaczy. Ostatnie siekacze (I_3 — okrajki) odgrywają — jak to opisano — zupełnie inną rolę i w żadnym wypadku nie mogą stykać się cęgowo.

2. Kły

Następna grupa zębów to **kły** lub też **canini.** Słowo canini wywodzi się z łacińskiej nazwy psa „canis", co ma swoją podstawę, gdyż żaden ząb nie jest tak charakterystyczny dla psa jak właśnie kieł, którego cel jest od razu widoczny i któremu pies zawdzięcza respekt, jakim jest otaczany. Służy on przede wszystkim do chwycenia zdobyczy, ale może być także bardzo skuteczną bronią.

Jest rzeczą oczywistą, że tak potężny ząb musi być również silnie zamocowany w szczęce. Stożkowa korona kła wyrasta z pojedynczego wprawdzie korzenia, ale tak długiego, że ze względu na brak miejsca jest on łukowato zakrzywiony do tyłu i sięga poza korzenie obu pierwszych przedtrzonowców (P_1 i P_2) — patrz rys. 3.

Funkcja zewnętrznych siekaczy i kłów może być przykładem potwierdzenia ewolucji. W czasie swego historycznego rozwoju poszczególne elementy organizmu dopasowują się do specyficznych warunków egzystencji. Jeżeli zatem jakiś organ jest długotrwale obciążony w określony specyficzny sposób, to z biegiem czasu (tj. przez tysiąclecia) przyjmuje taką formę i kształt, które gwarantują optymalne spełnianie swych zadań. Jeżeli natomiast nie jest obciążony, to stopniowo zmniejsza się, o ile w ogóle nie zaniknie. Tę zależność można szczególnie dobrze zaobserwować na uzębieniu. Nadmierna wielkość zewnętrznych siekaczy nie mogłaby być wyjaśniona, gdyby nie miały one do spełnienia zadań, o których uprzednio była mowa. Odwrotnie ma się sprawa z pierwszymi przedtrzonowcami, a wypadek ekstremalny dotyczy ostatnich trzonowców w żuchwie (M_3).

3. Przedtrzonowce i trzonowce

Za kłami umiejscowione są przedtrzonowce zwane również premolarami (od łacińskiego pre = przed, tzn. przed trzonowcami) po cztery (P_1—P_4) parami w szczęce i żuchwie. Przy rozpatrywaniu przedtrzonowców pominę ostatnie P_4 w szczęce i żuchwie, gdyż ich funkcja związana jest ściśle z pierwszymi trzonowcami i wymaga oddzielnego omówienia.

Zacznijmy od pierwszych przedtrzonowców (P_1). Na pierwszy rzut oka widać, że są one bardzo małe. Mają wygląd tępego stożka i posiadają pojedynczy korzeń. Natomiast drugi i trzeci przedtrzonowiec (P_2 i P_3) są większe i mają dwa korzenie oraz koronę o trzech garbach.

Przy dokładniejszym przyjrzeniu się przedtrzonowcom stwierdzimy, że nie zachodzą one jeden na drugi, lecz wchodzą w przerwy międzyzębowe tak, że jeden przedtrzonowiec żuchwy wchodzi w przerwę pomiędzy dwoma przedtrzonowcami szczęki. To spostrzeżenie związane z odpowiednią wielkością zębów wskazuje nam zadanie zębów przedtrzonowych P_1—P_3: przy pobieraniu pokarmu służą one w pierwszym rzędzie do przytrzymania pokarmu. Miniaturowa wielkość pierw-

szego przedtrzonowca jest oznaką, że jego rola tutaj jest mało znacząca. Z pewnością już dawno zaniknąłby, gdyby nie zapobiegała temu selekcja hodowlana. W rzeczywistości rozliczne badania wykazały, że ilość zębów u psów podlega filogenetycznej redukcji (dotyczy to również ostatniego zęba trzonowego żuchwy, ale o tym będę jeszcze mówił). Ten fenomen można było stwierdzić już przy badaniach czaszek psów z pradziejów ludzkości.

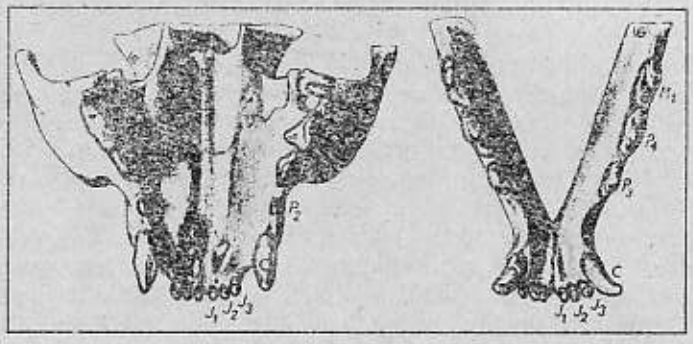

Rys. 4. Zęby szczęki i żuchwy u 7-miesięcznego kota (wg. Nickola i innych 1961)

W uzębieniu kotów, które — jak wiadomo — należą również do mięsożernych i mają uzębienie mięsożernych (carnivoren), brak jest zębów P_1, P_2, M_2 i M_3 w żuchwie oraz P_1 i M_2 w szczęce (patrz rys. 4). Żuchwa kotów jest nadzwyczaj krótka i w tym uzębieniu bardzo wyraźnie widać, które zęby mają priorytet w uzębieniu mięsożernych, a których zabrakło w miarę redukcji liczby zębów — dotyczy to pierwszych i ostatnich zębów. Uzębienie kotów jeszcze w większym stopniu niż uzębienie psów przystosowane jest do rozcinania pokarmu, gdyż brak w nim zębów o spłaszczonych koronach, a mianowicie drugiego i trzeciego trzonowca (M_2 i M_3), które najbardziej nadają się do rozgniatania pokarmu. Kot posiada ponadto krótką szczękę, co nie pasuje do większości psów. I tak można by było wyjaśnić, dlaczego do występowania P_1 przykłada się taką wagę we wzorcach ras nie tylko naszego Związku, gdyż można by się było obawiać, że eliminacja tego zęba doprowadziłaby do skrócenia całej szczęki. Należy jednak stwierdzić, że brak pierwszych przetrzonowców (jak i M_3) nie ma nic wspólnego ze zjawiskiem degeneracji, lecz jest wynikiem ewolucyjnego rozwoju.

Teraz zajmę się pozostałymi zębami trzonowymi mającymi dla psa olbrzymie znaczenie. Opisanie funkcji poszczególnych zębów wydaje się nieco skomplikowane, dlatego też czytelnik powinien dla lepszego zrozumienia skorzystać z rys. 5.

Poprzedni opis przedtrzonowców P_1—P_3 rozpocząłem od uwagi, że czwarty ząb przedtrzonowy będę rozpatrywać razem z zębami trzonowymi — molare. Jest to konieczne ze względu na funkcję, którą ten ząb pełni. Podział zębów na trzonowe i przedtrzonowe nie jest uwarunkowany różnorodnością kształtu czy też funkcji, lecz bardziej faktem, że w uzębieniu mlecznym brak jest zębów trzonowych.

Jeżeli dokładniej przyjrzymy się zębom trzonowym, to natychmiast rzucają się w oczy dwa z nich swą nadzwyczajną wielkością. Jest to

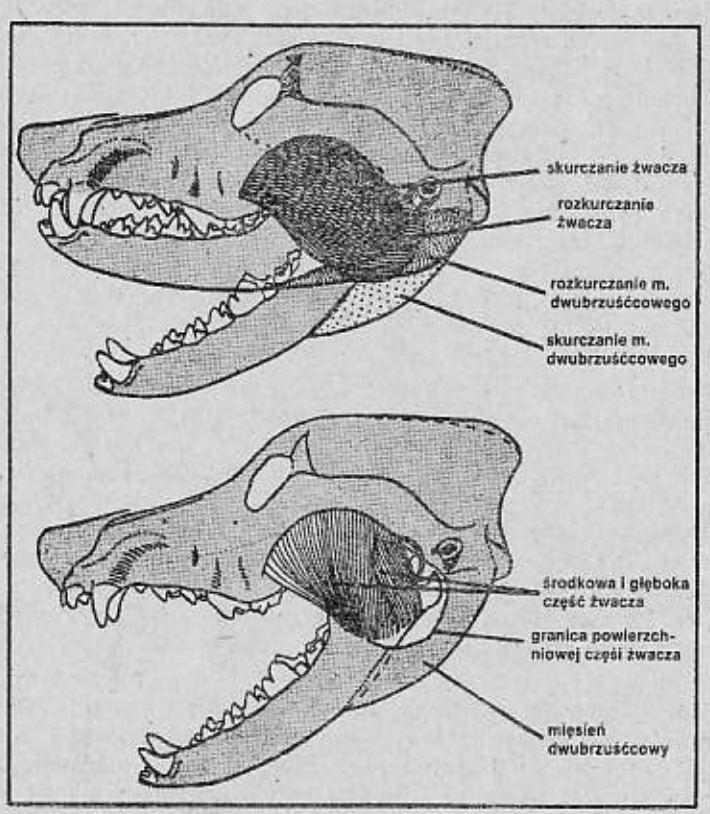

Rys. 5. Położenie i działanie zewnętrznego mięśnia (musculus masseter) oraz mięśnia dwubrzuścowego (musculus digastricus)

czwarty przedtrzonowiec w szczęce (P_4) i pierwszy trzonowiec w żuchwie (M_1), oba znane pod nazwą łamaczy. Wspomniałem już, że przyroda sama rozwija bardzo obciążone organy do odpowiedniej wielkości i w wypadku obu tych zębów należy wyciągnąć wniosek, że przypisana jest im nadzwyczaj ważna funkcja. Przy rozpatrywaniu ruchu gryzienia okazuje się, że oba te zęby ściśle ze sobą współpracują. Łamacz żuchwy ślizga się swoją zewnętrzną powierzchnią wzdłuż wewnętrznej powierzchni łamacza szczęki. Uzyskuje się przez to tak nadzwyczajne działanie nożycowe, że pies nie może jednocześnie wykonywać ruchów żucia. Jak już uprzednio wspomniałem, ruchy żucia możliwe są jedynie wtedy, gdy żuchwa może się również poruszać na boki, a to z zasady jest niemożliwe przy uzębieniu mięsożernych.

Oba łamacze znajdują się na wysokości kącików warg, a więc w miejscu, gdzie oddziaływują bardzo silnie mięśnie oraz gdzie przy otwartej żuchwie jest wystarczająco duża odległość między zębami (patrz rys. 5). To również nie jest przypadkowe: zęby, które mają do wykonania najcięższą pracę, muszą znajdować się na takim miejscu w uzębieniu, gdzie siły dźwigni mają dogodne punkty zaczepienia, tak jak to jest w tym przypadku. Siła, którą pies może rozwinąć swoimi łamaczami, jest tak duża, że może on rozgryzać grube kości. Głównym zadaniem tych zębów jest rozdrabnianie pokarmu, który składa się głównie z mięsa i kości. Ponieważ wykonywana praca przy rozgryzaniu kości jest ciężka, zatem zęby, które ją wykonują, muszą być odpowiednio potężne. Nie jest bez znaczenia, że praca uzębienia wykonywana jest bardzo zgrubnie, gdyż bardzo agresywne soki żołądkowe umożliwiają dobre rozłożenie dużych połykanych kawałków mięsa, a nawet kawałków kości.

Oba łamacze wspomagane są przez sąsiednie zęby trzonowe. Wprawdzie łamacz żuchwy ma głównego partnera w łamaczu szczęki, ale również pierwszy trzonowiec odgrywa dużą rolę. Ten bardzo silny ząb o trzech korzeniach, który zachodzi nożycowo za część łamacza żuchwy, ma także dalsze zadanie. Swą tylną częścią przy pomocy swego mniejszego sąsiada, który również ma trzy korzenie i płaską koronę z garbami (M_2) oraz przy pomocy również mniejszego drugiego trzonowca w żuchwie zapewnia dalsze rozdrabnianie pokarmu rozciętego przez łamacze. Te zęby nie odgrywają już takiej roli jak łamacze, co wynika z ich położenia i ukształtowania powierzchni gryzących.

Zajmijmy się jeszcze łamaczem szczęki. Ma on również drugiego partnera w żuchwie — bardzo silnego przedtrzonowca (P_4). Ząb ten przesuwając się swą tylną krawędzią po przedniej krawędzi łamacza szczęki uzupełnia działanie nożycowe obu łamaczy i pierwszego trzonowca w szczęce. Te cztery zęby są zespołem wspaniale z sobą współpracującym. Teraz jest zrozumiałe, dlaczego omawiałem oba ostatnie przedtrzonowce wraz z zębami trzonowymi, a nie pozostałymi przedtrzonowcami.

Uważny czytelnik nie przeoczy, że jeszcze jeden ząb nie został omówiony; jest to ostatni trzonowiec w żuchwie (M_3). I faktycznie prawie zapomniałem o tym miniaturowym wydaniu zęba. Ten malutki trzonowiec o kształcie tępego stożka z pojedynczym korzeniem nie ma partnera w szczęce (patrz rys. 5). Nie ma on żadnego zadania, a zatem jest zębem resztkowym. Dlatego też brak jego nie odgrywa żadnej roli w ocenie hodowlanej psa — zgodnie z zaleceniami licencyjnymi SV od 1963 r.

BUDOWA ZĘBA

Obecnie chcę pokrótce omówić budowę zębów. Pokrótce dlatego, że ich budowa jest jednakowa u wszystkich ssaków, a więc także u człowieka i liczę się ze stosunkowo dużym zasobem informacji u czytelników

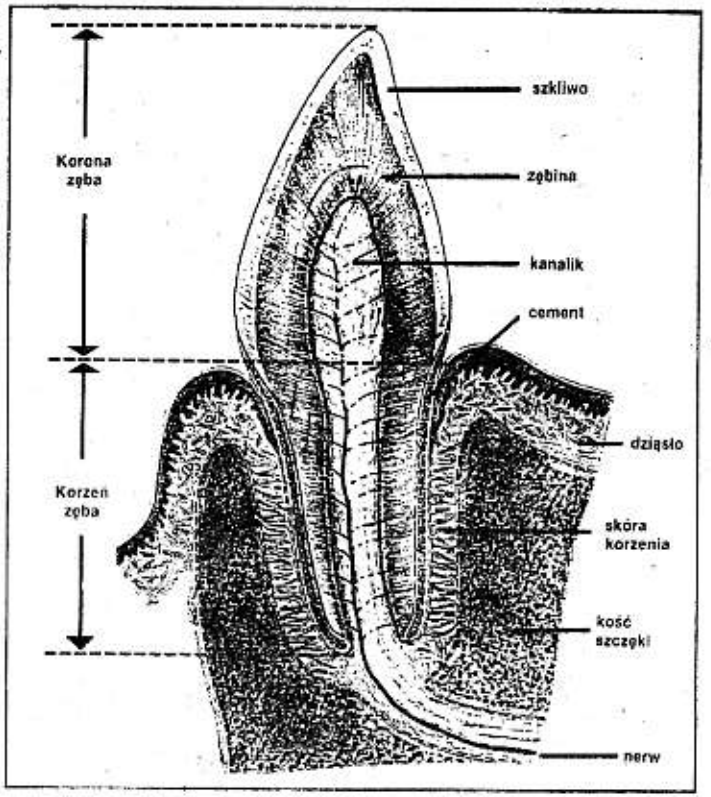

Rys. 6. Schemat osadzenia zęba w szczęce (wg. Ellenbergera Bauma 1843)

Ząb — po łacinie dens — składa się głównie z trzech substancji: szkliwa, cementu i zębiny.

Szkliwo, zwane także emalią, jest u ssaków najtrwalszą substancją ciała i całkowicie pokrywa widoczną część zęba — koronę. Szkliwo jest pancerzem ochronnym zęba, a ponieważ zęby przez całe życie muszą wykonywać intensywną i ważną dla egzystencji pracę, zatem przyroda w swym procesie ewolucyjnym dała im nadzwyczajną twardość.

Cement pokrywa wewnętrzną, normalnie niewidoczną część zęba — korzeń. Cement ma całkowicie inną funkcję niż szkliwo. Przyczynia się do silnego zamocowania zęba w szczęce. Jest on częścią składową aparatu zawieszenia, do którego należą także „alveole". Są to zębodoły w szczęce, w których tkwią zęby. Silne połączenie zęba z zębodołami zapewniają cement korzenia, skóra korzenia i tkanka łączna. Z tego powodu cement nie jest tak twardy jak szkliwo i odsłonięcie korzenia spowodowane paradentozą jest bardzo niebezpieczne dla egzystencji zęba.

Chciałbym jeszcze wyraźnie zwrócić uwagę na to, że gdy ząb zostanie utracony, zębodoły wypełniają się w bardzo krótkim czasie (w wypadku przedtrzonowców częściowo już po dwóch tygodniach). Zatem **niemożliwe staje się rentgenologiczne wykazanie, że uzębienie uprzednio było kompletne** — niestety ten fenomen nie wyklucza w poszczególnych przypadkach oszukańczych manipulacji z uzębieniem psa.

Zębina jest substancją podstawową zęba. Także ta żółtawo-biała tkanka kostna jest bardzo twarda. Zębina zawiera kanalik, w którym znajduje się miazga (dentyna). Ta miazga składa się z licznych zbiorniczków krwi i nerwów, które mają właściwe znaczenie dla życia zęba i „uprzyjemniają" nam wizyty u dentysty.

Peter Krüger
(Tłumaczył: Wiesław Ziemecki)

Ewa Bukład
Kraków

OCENA REPRODUKTORÓW RASY OWCZAREK NIEMIECKI W OPARCIU O WYNIKI WYSTAWOWE POTOMSTWA W LATACH 1983—1987

Zestawienie opracowano biorąc pod uwagę 77 wystaw w latach 1983—1987, na których wystawiono 1.527 psów i 2.324 suki — łącznie 3.851 egzemplarzy. Dane czerpano z kart ocen nadsyłanych przez Oddziały. Zestawienie zatem jest niekompletne i dziś ma już wartość głównie historyczną.

Kolejność reproduktorów ustalono według liczby zdobytych punktów, przy czym przyjęto:

— za ocenę doskonałą — 6 pkt
— za ocenę bardzo dobrą — 3 pkt
— za tytuł zwycięzcy lub wniosek CWC — dodatkowo 5 pkt

Łacznie przeliczono punktację i opracowano kolejność dla 101 reproduktorów. Ze względu jednak na oszczędność miejsca w poniższej tabeli uwzględnimy tylko reproduktory z 30 pierwszych pozycji.

Każde zestawienie powinno się kończyć jakimś podsumowaniem. Tutaj sprawa nie jest prosta. Zdaję sobie sprawę, że zestawienie powyższe, jakkolwiek oparte na dużym materiale statystycznym, nie w pełni jest adekwatne do aktualnej sytuacji w jakości materiału hodowlanego owczarków niemieckich. Wynika to po części z faktu, że wiele psów czy suk dopiero w tym sezonie wystawowym przez swe dobre wyniki przyniesie sukces swoim ojcom, po części także i z tego, że wiele ładnych i wartościowych psów nie jest jednak wystawianych na wystawach. Także dużo negatywnych cech nie zostało uchwyconych, gdyż te gorsze psy nie są po prostu wystawiane. Ideałem byłoby sporządzanie opisów wszystkich szczeniąt i miotów i analiza pogłowia oparta na tych całościowych materiałach. Niestety obecnie jest to jeszcze niemożliwe.

Może się wydawać, że przedstawiona ocena reproduktorów w oparciu o wyniki wystawowe potomstwa jest zdezaktualizowana, gdyż psy te już w znacznej części przestały być reproduktorami ze względu na swój wiek czy też ukierunkowanie polityki hodowlanej na wykorzystanie dostępnych psów z RFN. Trzeba jednak jasno zdawać sobie sprawę z tego, że pogłowie owczarków niemieckich jeszcze występujące w Polsce (pomijając import) bazuje nadal na krwi pochodzącej w znacznej mierze od wykazanych w zestawieniu reproduktorów.

Reproduktor	Ilość					
	pkt	wyst. potomk.	CWC	dosk.	bdb	db dst.
1. ZASTER a.d. schwarzen Zwinger	448	86	14	51	24	11
2. BIZON ze Złotej Alaski	315	79	3	28	44	7
3. EPOS znad Rzeki	305	77	4	33	29	15
4. HERO od Leszka Czarnego	301	61	5	36	20	5
5. HUGO z Noteckiej Rubieży	285	54	6	34	17	3
6. CYGAN z Białego Potoku	276	57	3	34	19	4
7. GORDON v. Wipperland	253	59	2	30	21	8
8. IGOR v. Rhein-Mosel-Ufer	228	45	3	32	7	6
9. JAMES v.d. Ratstanne	224	66	4	24	20	22
10. MAIK v.d. Berghütte	206	57	1	22	23	12
11. TARZAN v.d. Leinequelle	195	44	3	19	22	3
12. DIS z Teresina	195	48	3	17	26	5
13. DON v.d. Sandtklause	192	46	—	19	26	1
14. MINKO v.d. Wolfshöhle	166	36	2	21	10	5
15. DIK Lupusland	163	32	2	21	9	2
16. YORK z Alzacji	158	41	1	18	15	8
17. AMUR Wiz-Dom	156	43	—	22	8	13
18. LIR z Alzacji	155	30	1	20	10	—
19. LORD v.d. Zonser-Heide	153	42	—	16	19	7
20. BUREK v. Tellur	152	45	1	13	23	9
21. KUNDO v.d. Murrenhütte	145	28	2	18	9	1
22. XITO v.d. Sandtklause	141	30	—	19	9	2
23. BERIN znad Strumyka	140	30	1	16	13	1
24. FAKIR z Kokoszyckiej	133	25	2	17	7	1
25. EPOS z Teresina	133	29	2	13	15	1
26. DACK v. Haus Sanro	128	33	1	14	13	6
27. PUSHKASS v. Lindey	126	42	—	11	20	11
28. IDUR z Alzacji	125	25	4	12	11	2
29. CYD z Kokoszyckiej	113	22	1	16	4	3
30. ASS v. Taubenhof	113	24	1	15	6	3

Ewa Bukład

Jolanta Wajdzik
Wrocław

UZUPEŁNIENIE DO OCENY REPRODUKTORÓW

Aby nieco uaktualnić ocenę wartości poszczególnych reproduktorów celowym wydaje się uzupełnienie zestawienia opracowanego przez kol. E. Bukład jeszcze jedną dodatkową tabelą. Zawarto w niej wykaz tych reproduktorów, po których co najmniej 2 potomków uzyskało w latach 1987—1988 choćby jeden tytuł Zwycięzcy Juniorów, Zwycięzcy Wystawy lub wniosek CWC. Tabela powinna zwrócić uwagę hodowców na te psy, jako że w większości znajdują się jeszcze na aktualnych listach reproduktorów i mają już potomstwo, którym mogą się wykazać. Tabela uwzględnia tylko osiągnięcia wystawowe opublikowane w naszym biuletynie (lata 1987—88, razem 9 numerów), a więc — o czym trzeba pamiętać — też nie daje pełnego obrazu. Zwrócić należy uwagę także na nierówny wiek ujętych w niej reproduktorów oraz duże zróżnicowanie w ilości kryć, przez co i szanse na tytuły potomków są nierówne; niestety jednak od tego ostatniego mankamentu żadne tego typu zestawienie wolnym być nie może.

Reproduktor	Ilość potomków z tytułami			
	ogółem	CWC	Zw. Wyst.	Zw. Jun.
1. ZASTER a.d. schwarzen Zwinger	7	6	7	—
2. RATZ a.d. schwarzen Zwinger	7	7	2	5
3. LUX z Noteckiej Rubieży	6	5	1	5
4. DIK Lupusland	4	4	2	1
5. HUGO z Noteckiej Rubieży	4	4	1	—
6. RAMSES a.d. schwarzen Zwinger	4	3	—	3
7. PANDUR a.d. schwarzen Zwinger	4	2	2	3
8. FREI v.d. Wannsee	4	1	—	4
9. HERO od Leszka Czarnego	3	3	3	—
10. BIZON ze Złotej Alaski	3	3	2	—
11. NERO v.d. Zonser Heide	3	2	3	—
12. JAMES v.d. Ratstanne	3	2	1	1
13. FALK v.d. Wannsee	3	2	—	2
14. FAKIR z Kokoszyckiej	3	2	—	1
15. MAIK v.d. Berghütte	3	1	1	2
16. TASSO v. Försterland	3	1	—	3
17. DIS z Teresina	2	2	2	—
18. BREK z 34 Ulicy	2	2	1	1
19. LORD v.d. Zonser Heide	2	2	1	—
20. SAX v. Wittichland	2	2	1	—
21. FELLO v.d. Carlache	2	2	—	—
22. CYGAN z Wilczego Stada	2	1	1	2
23. HERO v. Gut Hundsmühlen	2	1	1	1
24. AMUR Wiz-Dom	2	1	1	—
25. MAIK z Piastowskiego Wrocławia	2	—	1	1

Jolanta Wajdzik

Antoni Brzezicha
Warszawa

MOJE UWAGI DO REGULAMINU EGZAMINU PSA OBROŃCZEGO I STOPNIA

W numerze LATO 1988 ukazał się regulamin egzaminu Psa Obrończego I stopnia opracowany przez Główną Komisję Szkolenia Psów według regulaminu FCI IPO-I.

Wiadomo, że regulamin egzaminu ukierunkowuje naukę. Tak jak w innych dziedzinach, podobnie i u nas: regulamin egzaminu PO. I jest podstawą szkolenia psów obrończych, cały program kursów dostosowany jest do wymogów tego egzaminu. Regulamin stanowi ponadto obowiązujące wytyczne dla sędziów prób pracy i asystentów, którzy opierając się na nim mają ocenić wyszkolenie psa. Ważne jest więc, by regulamin był opracowany dobrze, tzn. jasno, przystępnie i kompletnie. Niestety przeglądając nasz regulamin zauważyłem wiele nieścisłości, niedomówień, a nawet — niekiedy — pomieszanie pojęć.

Dla potwierdzenia omówię krótko najważniejsze uwagi, jakie mi się nasunęły:

1. Praca węchowa na śladzie: pies rozpoczyna pracę na śladzie zaraz po jego ułożeniu. Ślad jest własny, tzn. przewodnika. Na śladzie przewodnik rozkłada dwa przedmioty, których wygląd i wymiary, a także miejsce położenia są ściśle określone. Przedmioty te przewodnik otrzymuje na 15 minut przed rozpoczęciem układania śladu. I tu pytanie: dlaczego przewodnik musi otrzymywać przedmioty obce i niejako „nasycać" je własnym zapachem przez 15 minut, skoro pies ma pracować na śladzie własnym? Jeśli ślad jest własny, to i przedmioty powinny być własne, jeśli ślad obcy, to i przedmioty obce! Przewodnik układając własny ślad powinien kłaść na nim własne przedmioty.

2. W wykazie błędów popełnianych w czasie pracy węchowej na śladach są nieścisłości, np. w punkcie 6 podano, że za skracanie linki na śladzie pies otrzymuje od 2 do 4 punktów karnych. Pytanie: czy za wszystkie skracania łącznie, czy każdorazowo za skracanie — innymi słowy, czy rozpiętość w punktacji karnej wynika z ilości skracań, czy z długości skrótów? Podobnie w punkcie 7: za wielokrotne krążenie na załamaniach pies otrzymuje od 2 do 4 punktów karnych. Nie jest jednak sprecyzowane, czy wynika to z ilości krążeń, czy z ilości okrążanych załamań, czy też wreszcie z zasięgu krążenia wokół załamania.

3. W ćwiczeniu „prowadzenie psa przy nodze na smyczy" występuje niejasność: w ćwiczeniu krokiem normalnym ze zwrotami w lewo, w prawo i w tył nie określa się, ile kroków maszeruje przewodnik oraz gdzie i kiedy się zatrzymuje. Zupełnie niejasno sformułowane jest zdanie: „Idąc krokiem powolnym i normalnym przewodnik ma swobodnie poruszać ramionami, a przy zatrzymywaniu się nie może zmieniać postawy". Kto nie może zmieniać postawy, przewodnik czy pies? O jaką postawę w ogóle chodzi? A co ze swobodnym poruszaniem ramionami w biegu?

4. W ćwiczeniu „skok przez przeszkodę z aportowaniem" nie określono ani w metrach ani w krokach odległości, w jakiej należy stanąć przed przeszkodą, chociaż wyraźnie zaznaczono, że „przewodnik z psem przy nodze staje w **odmierzonej** odległości od przeszkody".

5. W ćwiczeniach chodzenia przy nodze oraz siadania i warowania w marszu należałoby ujednolicić rodzaj wydawanych poleceń, bo jednak rozkazy „noga" i „równaj" to nie to samo, choć czytając ten regulamin takie można odnieść wrażenie. Podobnie w ćwiczeniach z obrony. Tymczasem „noga" to hasło przywołujące psa (często z odległości), na które powinien natychmiast przybiec do przewodnika i bez dalszych rozkazów usiąść przy jego nodze. „Równaj" zaś jest hasłem podawanym w czasie chodzenia psa przy nodze (np. podczas prowadzenia pozoranta) przy zmianie kierunku marszu.

6. W próbach obrończych posłużono się równolegle trzema określeniami: kij, witka i broń. Z tych trzech najbardziej trafna wydaje się być witka. Należałoby zatem zamienić na witkę zarówno kij w ćwiczeniu „przeszukiwanie terenu za pozorantem", jak i broń w „napadzie na przewodnika". Za niefortunne określenie słowne uznać by należało także sformułowanie w punkcie 5 w wykazie błędów z ćwiczeń obrończych: „zejście przewodnika z pomyślanej linii prostej w czasie rewirowania psa w terenie..." W tym przypadku po prostu należy skreślić słowo „pomyślanej"; określenie „zejście przewodnika z linii prostej" w zupełności wystarczy.

7. Tytułowe opisy ćwiczeń powinny być ujednolicone: nazwa ćwiczenia, punktacja oraz rozkazy lub komendy, jakie może wydawać przewodnik podczas egzaminu. Pod pojęciem rozkazu rozumiemy polecenia jednowyrazowe, np. siad, waruj, stój, zaś komenda to polecenie dwu- lub więcej wyrazowe, np. wąchaj ślad, szukaj aport.

W regulaminach egzaminów Psa Obrończego II i III stopnia rozesłanych do Oddziałów Związku Kynologicznego występują podobne niedopatrzenia.

I na koniec jeszcze jedna uwaga: regulaminy egzaminów poszczególnych, coraz wyższych stopni (I, II i III) muszą odzwierciedlać postęp w szkoleniu — nie powinny się zatem powtarzać te same ćwiczenia, jak np. chodzenie przy nodze na smyczy, tak jak to ma obecnie miejsce na egzaminie zarówno PO.I, jak i potem PO.II.

Najstaranniej powinien być opracowany regulamin zawodów i mistrzostw, oparty na regulaminie PO.III, w imprezach tych bowiem startują nie tylko drużyny z całej Polski, ale także i z innych krajów.

Antoni Brzezicha

Dr wet. Jacek Przymus
Wrocław

RYZYKO ZACHOROWANIA

Wychowanie zdrowego, sprawnego psa wymaga tak od hodowcy jak i później od właściciela wielu starań, a przede wszystkim zapewnienia szczenięciu optymalnych warunków rozwoju. Ważnym jest także, by ustrzec naszego pieska przed możliwością zachorowania, czy też zakażenia.

Niektórzy uważają, że dopóki pies nie zostanie uodporniony (zaszczepiony) przynajmniej przeciwko nosówce, nie mówiąc o innych nie mniej groźnych chorobach zakaźnych, dopóty nie powinien być wyprowadzany na spacer. Takie przekonanie nie zawsze jest słuszne. Izolacja szczeniaka od środowiska zewnętrznego uważana jest obecnie za jeden z elementów „podwyższonego ryzyka" zachorowania psa na różne choroby, także i zakaźne. Niewątpliwie, przebywanie i to długie na tak zwanym „świeżym powietrzu" w chłodzie — a szczególnie podczas wietrznej, mglistej lub wprost dżdżystej pogody — jest nieporozumieniem. W ten sposób najłatwiej przeziębić psa. Także hasanie z pieskiem w wysokiej mokrej trawie, nawet w upalne dni, lub gorzej w trawie pokrytej zimną ranną czy wieczorną rosą, kończy się na ogół jego przeziębieniem. Trzymanie zaś szczeniaka w zamkniętym mieszkaniu, chociażby ze względu na możliwość jego wydelikacenia czy też przegrzania, nie jest właściwe.

Każdy szczeniak poznaje otoczenie najchętniej nosem i językiem, stąd między innymi tak wielkie jego zainteresowanie dla wszystkich nowych smaków i zapachów. I właśnie wdychając nosem (nosówka), bądź liżąc zainfekowane miejsca lub przedmioty zakaża się najczęściej. Pamiętajmy także, że najbardziej zakaźnymi są wymiociny, biegunkowy kał, czy też mocz chorych psów. Możliwość biernego (za pomocą przedmiotów, na obuwiu, na odzieży, z wiatrem itp.) przeniesienia zakażenia z zainfekowanego miejsca nawet wówczas, gdy jest ono zmyte przez deszcz, w różnym stopniu nasłonecznione lub przymrożone trwa zwykle kilka tygodni do kilkunastu miesięcy. Jak więc postępować? Oczywiście znaleźć na spacery dla naszego pieska takie miejsce, które nie jest odwiedzane przez nadmierną ilość psów, a w żadnym wypadku przez psy zaniedbane, bezpańskie bądź chore.

Wiemy także, że każdy pies do budowy swego ciała, szczególnie zaś szybko rosnące szczenię, potrzebuje białka azowanego, to jest takiego, które w procesie przechowywania utleni się na powierzchni (ośliźnie). Brak takiego białka w dostarczanej karmie zmusza psa do szukania go na swój własny sposób. Zbieranie zepsutych w różnym stopniu odpadków, padłych małych ssaków czy ptaków, lub niestrawionego przez inny organizm białka (np. pomiotu ptasiego) uzupełnia niedobór białka azowanego, lecz zarazem naraża naszego pieska na

kontakt z różnego rodzaju bakteriami, wirusami, pasożytami, truciznami czy innymi szkodliwymi substancjami.

Niekiedy podczas spaceru, czasami także w domu możemy zauważyć, że nasz piesek chętnie zbiera kamyki, którymi nie tylko się bawi, ale nawet je połyka, zlizuje piasek z butów czy doniczek, z upodobaniem liże zardzewiałe żelastwo, zdarza się, że wygryza tynk, albo odrywa tapety i z upodobaniem wylizuje klej. Powodem tego jest potrzeba uzupełnienia brakujących mikroelementów lub soli mineralnych.

We właściwie skomponowanej diecie, w sprzyjających dla pieska warunkach ilość witamin, mikroelementów i soli mineralnych winna być wystarczająca. Brak ich jednak w niewielkim nawet stopniu ma ogromne znaczenie dla życia, prawidłowego rozwoju i odporności naszego czworonoga. Toteż zbyt późną jest ingerencja w skład psiej diety wówczas, gdy objawy braku witamin, mikroelementów czy soli mineralnych są drastycznie widoczne, bądź gdy u naszego pieska pokażą się zmiany krzywicze.

Pies w zależności od wieku, pory roku, środowiska, stosowanej diety i stanu zdrowia winien otrzymywać skomponowany przez doświadczonego lekarza weterynarii dodatek witamin, mikroelementów i soli mineralnych. Przyjąć można, że w pierwszych miesiącach życia na ogół są potrzebne witaminy z grupy A, D, B, fosforan wapnia oraz niektóre mikroelementy jak żelazo, miedź, kobalt, cynk, mangan i jod. Wielu właścicieli uważa, że podawanie wspomnianych wyżej witamin i soli mineralnych może spowodować przerośnięcie psa. Nie wydaje się jednak, by pogląd ten był słuszny — jeśli oczywiście pamięta się o „indywidualnym zapotrzebowaniu" na te składniki naszego pieska. Bezsprzecznym jest natomiast fakt, że braki nie tylko nie pozwalają na prawidłowy rozwój szczenięcia, ale są kolejnym elementem „podwyższonego ryzyka" jego zachorowania.

Tak prowadzony przez nas pies we właściwym wieku winien zostać poddany szczepieniom profilaktycznym. Zgłoszony do szczepienia profilaktycznego szczeniak powinien być rzetelnie odrobaczony, cieszyć się dobrym zdrowiem i być w nienagannej kondycji. Pojęcie „dobrego zdrowia" jest pojęciem niezmiernie szerokim i na co dzień można przyjąć, że „cieszący się dobrym zdrowiem" pies powinien mieć normalny apetyt, nie powinien wymiotować, nie powinno się u niego obserwować biegunek, ani zbyt częstych rozwolnień, nie powinien kaszleć, z oczu, nosa, cewki moczowej nie powinno być żadnego wypływu, skóra psa — szczególnie skóra brzucha, a także pachwin — winna być czysta bez wysypki czy zaczerwienienia. Uważa się również, że u szczepionego psa nie powinna być wzmożona leukocytoza (chociażby z powodu zapalenia gruczołów okołoodbytowych) i dobrze jest mu podawać w okresie okołoszczepiennym ustaloną przez szczepiącego lekarza weterynarii dawkę witaminy B_1.

Jacek Przymus

Marek Bączykowski
Szczecinek

UWAGI DO ARTYKUŁU O ŚMIERTELNOŚCI SZCZENIĄT

List od Czytelnika

Chciałbym poprzez ten list ustosunkować się do artykułu Kolegi Waldemara Woźnicy z numeru WIOSNA 1988 biuletynu OWCZAREK NIEMIECKI.

To, co pisze nasz Kolega, jest niestety przykrą prawdą. Najprawdopodobniej chodzi tu o chorobę, która ma nazwę łacińską Enterotoxaemia staphylococcica catularum, czyli po polsku gronkowcowa entorotoksemia szczeniąt. Nawet w literaturze weterynaryjnej jest to rzadko opisywany obraz chorobowy itoksylacji szczeniąt toksynami Staphylococcus aureus czyli gronkowca złocistego.

Charakterystycznymi objawami tej choroby są:

1) nagła utrata chęci ssania przez szczenięta,
2) wymioty, które często są brane przez hodowców za ulewanie pokarmu,
3) lekka biegunka, która często bywa niezauważona lub zlekceważona,
4) szybkie padanie szczeniąt.

Objaw spadku temperatury ciała, o którym pisze Kolega Woźnica, czyli temperatura 37,5—36,5°C, jest już praktycznie temperaturą agonalną, gdyż normalna temperatura szczeniąt w tym wieku powinna wynosić 38,5—39,0°C.

Jak pisze autor artykułu, ludzie nie lubią mówić o niepowodzeniach, a w tym przypadku należy działać, tzn. szczenięta, które padną, powinny jak najszybciej trafiać do anatomopatologów w celu ustalenia przyczyny zgonu i zastosowania środków leczniczych u pozostałych szczeniąt.

Objawy anatomopatologiczne po raz pierwszy opisał w 1968 roku doktor nauk weterynaryjnych Seffner. Wyodrębnił on Staphylococcus aureus z przewodu pokarmowego i narządów padłych szczeniąt. Ważnym jest to, że badając wyciek z pochwy suk-matek padłych szczeniąt oraz mleko, którym były karmione szczenięta również wyodrębnił gronkowca złocistego. Suki nie wykazywały przy tym żadnych objawów chorobowych.

Charakterystycznymi zmianami anatomopatologicznymi padłych szczeniat są:

1) zastój krwi w wątrobie,
2) wypełnienie gazami żołądka i jelit.
3) obrzęk płuc.

Dlatego też — moim zdaniem — bardzo ważna jest sprawa higieny suki. Najważniejsza jest w czasie cieczki i to nie tylko wtedy, gdy suka ma być kryta, ale przy każdej cieczce. Drogi rodne suki są wtedy otwarte i przez rozpulchniony srom mogą wnikać bakterie. Dlatego nie powinno się w tym czasie zezwalać suce na pływanie w zbiornikach wodnych, które są siedliskiem bakterii. Profilaktycznie po konsultacji z lekarzem weterynarii powinno się podawać leki stosowane przy zakażeniach dróg moczowo-płciowych.

Problemem są też reproduktory. Ileż to razy widzi się psy, które mają ropny wyciek z cewki moczowej. Jest to siedlisko bakterii, głównie gronkowców. Właściciele reproduktorów nie zwracają na ten fakt uwagi, bo... „tak musi być". Ciekaw jestem, czy jeśli panowie u siebie zauważyliby taki wyciek, to również powiedzieliby „tak musi być"? Nie jest wstydem robić psu płukanki lub stosować leki, głównie tetracykliny, które zaleci lekarz weterynarii. Higiena narządów płciowych u reproduktora powinna być nawykiem hodowcy, tak jak codzienna pielęgnacja sierści u swojego pupila.

Co do słuszności moich wywodów przekonuje mnie również podana przez Kolegę Woźnicę nazwa szczepionki stosowanej w NRD „STAPHYLOTROPIN". Łacińska nazwa gronkowca złocistego brzmi: STAPHYLOCOCCUS AUREUS.

Myślę, że jeśli hodowcy zwrócą się ze swoimi problemami do lekarzy weterynarii, to nie zostaną bez pomocy. Główny nacisk kładłbym na reproduktory, które najprawdopodobniej są źródłem zakażenia suk i ich potomstwa prawdopodobnie już w życiu płodowym lub w czasie porodu przez zakażone drogi rodne.

Marek Bączykowski

Piotr Śliwka
Katowice

X SPECJALNA WYSTAWA OWCZARKÓW NIEMIECKICH
Heřmanuv Městec, CSSR, 17.09.1988

W dniu 17 września 1988 w Heřmanuv Městec w Czechosłowacji odbyła się Wystawa Specjalna Owczarków Niemieckich. Na wystawę zgłoszono 198 psów i suk.

W przeddzień wystawy zorganizowano sympozjum, w którym pomimo płatnego wstępu uczestniczyło ponad 500 osób, co wskazuje na dużą popularność tej rasy u naszych południowych sąsiadów. Sympozjum otworzył przewodniczący z Heřmanuv Městec — Vladimir Kumper — który omówił organizację wystawy. Następnie sędzia Jan Stibůrek zreferował historię oraz ważniejsze linie hodowlane owczarka w NRD, RFN i CSSR, które miały i nadal mają decydujący wpływ na poziom hodowli owczarków w tych krajach. Kolejnym tematem sympozjum był wzorzec owczarka omówiony szczegółowo przez sędziego Jiří Šiska. Na zakończenie czołowym hodowcom, sędziom i działaczom wręczono dyplomy. Po sympozjum jeszcze długo dyskutowano o owczarku i jego hodowli na campingu, gdzie zakwaterowana została większość uczestników wystawy.

W sobotę, 17.09.1988, po uroczystym otwarciu wystawy oraz defiladzie wszystkich wystawców rozpoczął się przegląd potomstwa po czołowych reproduktorach. Konkurencja ta nie była punktowana i nie wyłoniono zwycięzcy. Wreszcie przystąpiono do oceny psów i suk na pięciu ringach w następujących klasach:

— psy dorastające	— u nas odpowiada to klasie młodzików,
— młodzież	— tak jak u nas,
— psy dojrzewające	— nasza klasa młodych psów,
— psy dorosłe	— nasze klasy: otwarta i użytkowa,
— zwycięzcy	— nasza dawna klasa zwycięzców,
— klasa honorowa	— tak jak u nas.

Po ocenie psy i suki z klasy dorosłych, które uzyskały oceny doskonałe, zostały poddane testom użytkowym: ucieczka pozoranta na ok. 50 metrów i próba odwagi. Wyniki testów wpłynęły na zmianę w uprzednio ustalonych lokatach.

W Czechosłowacji, podobnie jak w Polsce, wyraźnie zauważa się pozytywny wpływ „krwi" z RFN na poziom hodowli owczarków niemieckich. Bardzo ładna młodzież zapowiada dalszy postęp.

Wystawa przebiegała w atmosferze sportowej rywalizacji, serdeczności i życzliwości. Nie zauważyłem nagannego zachowania się wystawców, co niestety jeszcze często zdarza się na naszych ringach. Pod względem organizacyjnym również nie można było mieć zastrzeżeń, na uwagę

zasługiwały liczne i dobrze zaopatrzone punkty małej gastronomii, godne naśladownictwa u nas.

A oto wyniki wystawy:

Psy — Klasa zwycięzców, zgłoszono 2

1. NICK z Poluxu, O: PITT v. Bad-Boll, M: ZORA v.d. Albertina
2. MARKO z Prodašic, O: VACHON Onyx Bohemia, M: FERA z Pohraničniho polesi

Psy — Klasa dorosłych, zgłoszono 38

1. Zwycięzca Wystawy
   GERRO z Hradu Jenštejna, O: FAX Cardinál, M: MAYA Sátánkoi
2. SYRT Richnovský dvór, O: JALK v. Bachgautal, M: IBI z Episody
3. DAR Virtus, O: MARKO z Prodašic, M: FULI z Milanova dvora
4. RINGO v. Lahnblick, O: VALK v. Michelstädter Rathaus, M: DINA v.d. Residents

Psy — Klasa dojrzewających, zgłoszono 18

1. ASCO v.d. Ebnater Steige, O: PUTZ v. Bad-Boll, M: BESS v.d. Sechalde
2. JACCO v. Haus Gero, O: ILLO v. Klettenberg, M: ERLE v. Haus Gero
3. TILLO z Gentu, O: CHICO z Gentu, M: HEIKE v. Wildsteiger Land

Psy — Klasa młodzieży, zgłoszono 17

1. VEUS Ještědka, O: NATZ v. Huize Hintonk, M: QUINTA Ještědka
2. MARKO Kehro, O: GILLO Murrtal, M: TINI Viraghazi
3. CIR z Březiny, O: MINGO v. Arminius, M: MOLLY v.d. Eisenbahnschranken

Psy — Klasa dorastających, zgłoszono 16

1. MAMBO v. Kerkenkamp, M: MAXI v.d. Wienerau
2. LEX Wolfeland, O: ULF v. Schulmborn, M: TAXI z Prodašic
3. CESAR Dolmina, O: Aranyvölgyi örseg JUNO, M: Erzsébetpusztai ERA

Suki — Klasa dorosłych, zgłoszono 35

1. Zwyciężczyni Wystawy
   CHERY Jamirex, O: VACHON Onyx Bohemia, M: HANNE v. Fürstendamm
2. CIRA z Hlávkova zámku, O: FAX Cardinal, M: DAISY z Rybova parku
3. YNES ze Šafařova, O: ASCO v. Kahlenbergrin, M: NIKI ze Šafařova
4. HORA v. Buddenbrook, O: WARRO v. Buddenbrook, M: CAMA v. Haus Emrich

Suki — Klasa dojrzewających, zgłoszono 15
nie mam danych

Suki — Klasa młodzieży, zgłoszono 35

1. KULA z Pohraničniho pásma, O: NICK z Poluxu, M: BELITA z Basileje
2. PALME z Matouškovy zahrady, O: ROCCO v. Farbenspiel, M: ONDRA z Poluxu
3. SANDRA z Pompy, O: NICK z boluxu, M: HENNY z Pampy

Suki — Klasa dorastających, zgłoszono 20
nie mam danych

Piotr Śliwka

XVII MISTRZOSTWA POLSKI PSÓW OBROŃCZYCH — Zabrze, 10—11.09.1988

INDYWIDUALNY MISTRZ POLSKI
— Małgorzata Starkiewicz z psem GOLIAT z Polany Bratków

I INDYWIDUALNY VICE-MISTRZ POLSKI
— Jan Lenard z psem TEY z Piotrowic

II INDYWIDUALNY VICE-MISTRZ POLSKI
— Kazimierz Gregorczyk z psem DENIS z Mazańcowickiego Wzgórza

DRUŻYNOWY MISTRZ POLSKI
— Oddział Katowice

I DRUŻYNOWY VICE-MISTRZ POLSKI
— Zakład Tresury Psów, Tadeusz Trzciński, Wrocław

II DRUŻYNOWY VICE-MISTRZ POLSKI
— Oddział Warszawa

Oddział Bytom

1. Marian Langer, CASTOR z Toszkowego Zamku
   233,5 ocena dobra, 68/97/68,5
2. Marian Ornot, ARON Złoty Barwoj
   207, niezliczone, 83/90/34
3. Zygmunt Wawrzyński, AGRESOR z Bytomskiego Centrum
   156,25, niezaliczone, 22/93,75/50,5
5. Krzysztof Dąbrowski, KIRA z Wilczego Kojca
   133, niezaliczone, 0/70,5/62,5

Oddział Katowice

1. Małgorzata Starkiewicz, GOLIAT z Polany Bratków
   270, doskonała, 97/86/87
2. Jan Lenard, TEY z Piotrowic
   267, bardzo dobra, 98/86/83
3. Kazimierz Gregorczyk, DENIS z Mazańcowickiego Wzgórza
   266, bardzo dobra, 84/90,5/88,5
4. Jerzy Holewik, ARES Dobra Noc
   254, bardzo dobra, 84/91,5/78,5
5. Henryka Korkus, NEGRO Wrrr
   224, dobra, 73/74/77

Oddział Nowy Sącz

1. Piotr Percz, ETER Sądeckie Lachy (wł.: Jerzy Błaszczyk)
   245,5, bardzo dobra, 87/86/72,5
2. Andrzej Woda, FALK v.d. Wannsee
   218,5, niezaliczone, 53/87/78,5
3. Wanda Machniewicz, BÓR z Kotliny Nowosądeckiej
   210, niezaliczone, 88/92/30
4. Urszula Jurczak, BOSFOR z Kojca Maxa
   197, niezaliczone, 81/92,5/23,5

Oddział Warszawa

1. Agnieszka Boczula, AKI z Obornickiej Szosy
   259,5, bardzo dobra, 85/93,5/81
2. Krystyna Grabińska, GROZA z Bukowca (wł.: Marek Grabiński)
   227,25, niezaliczone, 94/92,75/40,5
3. Jacek Wódkowski, AMBI z Góry Króla Jana III
   208,5, niezaliczone, 67/90,5/51
4. Zenon Zgorzelski, TROL Grejzen
   179, niezaliczone, 16/84,5/78,5

Oddział Wrocław

1. Krzysztof Kiwak, BESSI z Kojca Maxa
   245, bardzo dobra, 91/80,5/73,5
2. Zygmunt Piotrowski, AMIN Abba z Różanej (wł.: Irena Kajak)
   211, niezaliczone, 74/86/51
3. Stanisław Biały, HEIKO Magad
   169, niezaliczone, 14/64,5/90,5

Oddział Szczecin

1. Mieczysław Kowalczyk, AJAX z Królewskiej Nowej Wsi
   175,75, niezaliczone, 16/84,25/75,5
2. A. Górny, EROLL Negrus rottweiler
   138,25, niezaliczone, 66/58/14,25
3. Romuald Grzybkowski, EPOS z Bolkowego Grodu
   104,5, niezaliczone, 0/48/36,5
4. Wiesław Panczenko, SZANIOR Mirella, sznaucer olbrzym
   93, niezaliczone, 7/71,5/14,5

Oddział Kalisz

1. Anna Pytel, KARINA Excellence, doberman
   154,5, niezaliczone, 50/86/18,5

Oddział Łódź

1. Halina Szewczyk, EMIR Telep-Uti
199,5, niezaliczone, 27/96/76,5
2. Bogdan Wiśniewski, DICK Nadzieja Sabiny
192, niezaliczone, 23/80/89
3. Jacek Dudek, DRAGON z Królewskich Szlaków, sznaucer olbrzym
72,5, niezaliczone, 0/55,5/17

Oddział Zabrze

1. Jan Lusz, AMOR spod Kwitnącej Akacji
194, niezaliczone, 92/83/19
2. Jerzy Kałdonek, ATOS spod Kwitnącej Akacji
191,5, niezaliczone, 91/66/34,5

Zakład Tresury Psów, Tadeusz Trzciński, Wrocław

1. Andrzej Gontarz, BERGA od Nasturcji i Lwa
251,5, bardzo dobra, 98/81/72,5
2. Sylwester Staszkiewicz, CEDRO ze Wzgórza Obornik
239,5, bardzo dobra, 86/90/63,5
3. Antoni Wróbel, AGA z Legnickiego Zamku
216, niezaliczone, 34/90/92

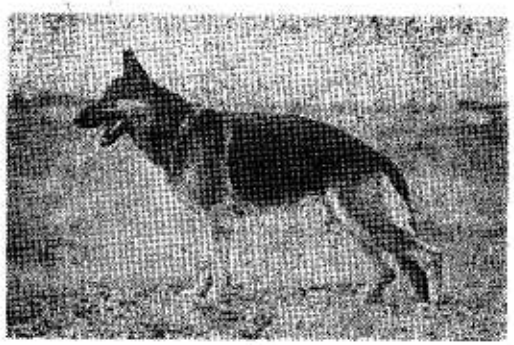

FREI v.d. Wannsee

IV MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH — Bytom, 28—29.05.1988

ZWYCIĘZCA RASY — FREI v.d. Wannsee
ZWYCIĘZCA WYSTAWY — FREI v.d. Wannsee
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — BELLA z Tatrzańskiej
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW — JAWOR z Weselskiej Zagrody
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — LINDA v. Hasenborn

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Ernest Szyszka. Konk. 12

1 D., CACIB, Zwyc. Wystawy, Zwyc. Rasy — a-FREI v.d. Wannsee, O: ERK v. Holtkämper See, M: CORA v.d. Wannsee. W.: Eugeniusz Andrzejewski Bydgoszcz
2 D. — a-IGOR od Mostni, O: MEICO v.d. Kahler Heide, M: ETA Oglarska, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
3 D. — nie podano
4 D. — ALF z Alei Dąbrowskiej, O: JAMES v.d. Ratstanne, M: BESSY z Polskich Gór, Wł.: Ryszard Wawrzyniak, Bytom

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Ernest Szyszka. Konk. 17

1 D., CWC — PASSAT z Wilczego Stada, O: CYGAN z Wilczego Stada, M: FRYGA z Kokoszyckiej, Wł.: Izabela Kołoczek, Dąbrówka
2 D. — TESS LOBO Oczko Fatimy, O: MARKO v. Haus Nikolai, M: MIGA Diabelski Ząb, Wł.: Wiesław Ibek, Kraków
3 D. — PARYS z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Andrzej Jurewicz, Gołdap
4 D. — LANDO z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: BAMA z Kokoszyckiej Wł.: Stefan Skalec, Ruda Śl.

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 7

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — JAWOR z Weselskiej Zagrody, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: Eugeniusz Zielak, Bydgoszcz
2 D. — HERZOG v. Hechtenbach, O: NATZ v. Hasenborn, M: ORISSA v. Lahnblick, Wł.: Stefan Skwarczyński, Gdańsk
3 D. — EGOR z Hałdy Szlamów, O: PANĐUR a.d. schwarzen Zwinger, M: CORA v.d. Arnsburg, Wł.: Małgorzata Pradelska, Tarnowskie Góry
4 D. — ELON z Hałdy Szlamów, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: CORA a.d. Arnsburg, Wł.: Ewa Paruch, Bytom

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 15

1 D. — WALIPASCHO a.d. schwarzen Zwinger, O: ODIN v.d. Tannenmeise, M: ZOLLI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Mieczysław Rusinek, Kraków
2 D. — VOX z Manowców, O: FREI v.d. Wannsee, M: RAJA z Antuszy, Wł.: Wiesław Maciejczuk, Warszawa
3 D. — BREK z Czarnego Bytomia, O: TRUX v.d. Edelgarten, M: LEDI z Bączyna, Wł.: Ewa Zenker, Siemianowice Śl.
4 D. — RAMZES z Wilczego Stada, O: NERO v.d. Zonser Heide, M: RUMBA z Wilczego Stada, Wł.: Izabela Kołoczek, Dąbrówka

Psy — Klasa młodzików. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 4

1 Bd. — CYGAN z Pałuckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Roman Majchrzak, Chorzów
2 Bd. — ATOS z Hamrowego Grodu, O: NANTO v.d. Hubertusklause, M: ARINA spod Remizy, Wł.: Sergiusz Kunert, Katowice
3 db. — DONAR Złota Gwiazda, O: ZANDO z Kokoszyckiej, M: TONIA Złota Gwiazda, Wł.: Barbara Zimna, Piotrowice
4 db. — ATOS z Cygańskiej Nocy, O: JAMES v.d. Ratstanne. M: BLENDA Blekota, Wł.: Jarosław Jastrzębski, Bielsko-Biała

Suki — Klasa honorowa. Sędzia: Lesława Cieślewicz. Konk. 1

1 D. — HARDA znad Bytomki, O: IMAR Gryfland, M: ERA znad Bytomki, Wł.: Marek Bączykowski, Szczecinek

Suki — Klasa championów. Sędzia: Lesława Cieślewicz. Konk. 2

1 D., CACIB, CWC, Zwyc. Wystawy — a-BELLA z Tatrzańskiej, O: ZASTER a.d. schwarzen Zwinger, M: ELZA znad Rzeki, Wł.: Andrzej Kanigowski, Gorzów Wlkp.
2 D. — BANDOLA z Alzacji, O: ZASTER a.d. schwarzen Zwinger, M: SONIA z Alzacji, Wł.: Mieczysław Rusinek, Kraków

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Ewa Bukład. Konk. 16

1 D. — nie podano
2 D. — a-ERA Zapotocky CS, O: GRIM z Poluxu CS, M: BARBARA Zapotocky CS, Wł.: Iwona Rzuchowska, Warszawa
3 D. — a-INGA z Wiślanego Portu, O: OGAR Rhodopy CS, M: GABI z Wiślanego Portu, Wł.: Marek Czerniakowski, Warszawa
4 D. — nie podano

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Ewa Bukład. Konk. 19

1 D., CWC — a-BLANKA z Więcborskiej Doliny, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: GARDA Budorgis, Wł.: Lech Bardoński, Więcbork
2 D. — ATMA ze Spalskich Lasów, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger. M: GRACJA z Rancza Kielanów, Wł.: Wojciech Kolasiński, Tomaszów Mazowiecki
3 D. — TARA z Wilczego Stada, O: NERO v.d. Zonser Heide, M: FRYGA z Kokoszyckiej, Wł.: Izabela Kołoczek, Dąbrówka
4 D. — nie podano

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Lesława Cieślewicz. Konk. 11

1 D., CWC — ŁANIA z Tuszyńskiego Lasu, O: DIK Lupusland, M: YAWA z Tuszyńskiego Lasu, Wł.: Zbigniew Zieliński, Łódź
2 D. — GRIMI Union, O: MAIK v.d. Berghütte, M: PEGI Union, Wł.: Jan Pierchała, Rybnik
3 D. — ELI z Kobylej Góry, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: BELLA z Tatrzańskiej, Wł.: Jerzy Kanigowski, Bytom
4 D. — JESI z Weselskiej Zagrody, M: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: Waldemar Zielonka, Kościan

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Lesława Cieślewicz. Konk. 20

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — LINDA v. Hasenborn, O: HENNING v. Noort, M: ORISSA v. Lahnblick, Wł.: Stefan Skwarczyński, Gdańsk
2 D. — JETTA ob Mostni, O: JANSO v. Agrigento, M: ETTA v.d. Kahler Heide, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
3 D. — ROMA z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: TEMIDA z Kokoszyckiej, Wł.: Leon Barchański, Jastrzębie Zdrój
4 D. — nie podano

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Lesława Cieślewicz. Konk. 9

1 Bd. — JAMBA ob Mostni, O: JASSO v. Agrigento, M: HERA v. Buddenbrook, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
2 Bd. — PIRANIA Woj-Bas, O: FREI v.d. Wannsee, M: AŃCKA z Łódzkiej Czarnej Hodowli, Wł.: Wojciech Pustelnik, Łódź
3 Bd. — BESSI Wirakoczy, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: ARKA z Sośnickiego Lasu, Wł.: Marian Sojka, Gliwice
4 Bd. — CITA Północny Wilk, O: BAX z Zielonych Miechowic, M: EVA Północny Wilk, Wł.: Marian Lasa

BESKIDZKA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH — Bielsko-Biała, 21.08.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY — IGOR ob Mostni
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — VEFA a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW — tytułu nie przyznano
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — POLONIA z Kokoszyckiej

Psy — Klasa honorowa. Sędzia: Marian Burek. Konk. 1

1 D. — a-TARZAN v.d. Leinequelle, O: INGO v. Rudingen, M: ISABELL v.d. Leinequelle, Wł.: Henryk Jachnicki, Czechowice

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Marian Burek. Konk. 7

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — a-IGOR ob Mostni, O: MEICO v.d. Kahler-Heide, M: ETA Oglarska, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
2.D. — a-JAWOR z Weselskiej Zagrody, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: Marian Sójka, Gliwice
3 D. — UNRIK Pusta pole CS, O: DONGO z Kajmarova dvora CS, M: POLA Pusta pole CS, Wł.: Vera Nojvertova, CSSR
4 D. — EDY, O: ZARO Onyx Bohemia CS, M: BATORFIA Mecki CS, Wł.: Antoni Hruška, CSSR

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Marian Burek. Konk. 9

1 D. — AJAX z Kojca Abry, O: FAKIR z Kokoszyckiej, M: BIRMA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Pierchała, Rybnik
2 D. — a-CLAY z Rakszawy, O: HUGO z Noteckiej Rubieży, M: SAMBA z Wabigonu, Wł.: Adam Setkiewicz, Siedlce
3 D. — TESS LOBO Oczko Fatimy, O: MARKO v. Haus Nikolai, M: MIGA Diabelski Ząb, Wł.: Wiesław Ibek, Kraków
4 D. — AMI z Hałdy Szlamów, O: JAMES v.d. Ratstanne, M: CORA v.d. Arnsburg, Wł.: Antoni Jarczok, Chybie

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Mieczysław Mateja. Konk. 6

1 D. — POLAN z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: ELZA z Kokoszyckiej, Wł.: Leon Szyra, Rogów
2 D. — ELON z Hałdy Szlamów, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: CORA v.d. Arnsburg. Wł: Ewa Paruch, Bytom
3 D. — ERO z Kobylej Góry, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: BELLA z Tatrzańskiej, Wł.: Kazimierz Rakoniewski, Leszczyny
4 D. — a-ZICO Riwelino, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: QUECKE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Heryk Jachnicki, Czechowice

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Mieczysław Mateja. Konk. 1

1 D. — CYGAN z Pałuckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Roman Majchrzak, Chorzów

Psy — Klasa młodzików. Sędzia: Marian Burek. Konk. 3

1 Bd. — BAR z Kobylej Góry, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BELLA z Tatrzańskiej, Wł.: Andrzej Bukowski, Czechowice
2 Bd. — FOX z Ziemi Rybnickiej, O: DIS z Teresina, M: CYNTIA z Ulicy Lotników, Wł.: Jan Pierchała, Rybnik
3 Bd. — BEN z Łódzkiej Hodowli Viking, O: REBUS a.d. schwarzen Zwinger, M: WALDA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Marian Basta, Warszawa

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 10

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — VEFA a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vögele, Wł.: Stanisław Kołek, Bluszczów
2 D. — BRI z Panicza, O: GURU z Wiślanego Portu, M: ALFA z Planety RO, Wł.: Lidia Micza, Bielsko-Biała
3 D. — ROMA spod Kukułczego Drzewa, O: DAKAR z Ustronnej Osady, M: ŻAN z Ogrodu Grottgera, Wł.: Ireneusz Mikosiak, Zabrze
4 Bd. — BETI z Pocztowej, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: BETI z Krakowskiej Doliny, Wł.: Ryszard Golasz, Tychy

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 12

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — a-POLONIA z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: ELZA z Kokoszyckiej, Wł.: Grażyna Okręt, Wodzisław Śl.
2 D. — a-ARINA z Bluszczowej, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: DUNIA z Kokoszyckiej, Wł.: Stanisław Kołek, Rogów, Bluszczów
3 D. — ALDA z Kojca Coli, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: COLIA z Rakszawy, Wł.: Krzysztof Kiwak, Domaszczyn
4 D. — LEDA Gisz, O: TASSO v. Försterland, M: DORA z Alzacji, Wł.: Czesław Rusinek, Katowice

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Mieczysław Mateja. Konk. 11

1 D. — JIGA ob Mostni, O: JASSO a. Agrigento, M: HORA v. Buddenbrook, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
2 D. — OBCA z Tuszyńskiego Lasu, O: BRUTUS z Tatrzańskiej, M: PERŁA z Tuszyńskiego Lasu, Wł.: Stanisław Sieradzki, Łódź
3 D. — DIRA z Czertezika, O: AJAX z Wyspy Sztormów, M: DIXI As, Wł.: Henryk Małęga, Dąbrowa Górnicza
4 D. — CELTA Północy Wilk, O: BAX z Zielonych Miechowic, M: ERA Północny Wilk, Wł.: Andrzej Manowski, Katowice

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Mieczysław Mateja. Konk. 1.

1 Bd. — FAMA z Ziemi Rybnickiej, O: DIS z Teresina, M: CYNTIA z Ulicy Lotników, Wł.: Jan Białecki, Rybnik

XXVIII BAŁTYCKA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH — Gdańsk, 21.08.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY — RAMSES a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — BLANKA z Więcborskiej Doliny
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW — JORK z Oliwskiej Kuźni
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — LINDA v. Hasenborn

Psy — Klasa championów. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 2

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — a-RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, O: JONNY v.d. Zwillingen, M: WARTA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Bolesław Weselski, Bydgoszcz
3 D. — a-TERI z Wiślanego Portu, O: EPOS znad Rzeki, M: RUTA z Antuszy, Wł.: Waldemar Federak, Mińsk Maz.

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 8

1 D., CWC — a-FREI v.d. Wannsee, O: ERK v. Holtkämper See, M: CORA v.d. Wannsee, Wł.: Eugeniusz Andrzejewski, Bydgoszcz
2 D. — a-ORSER Land Rover, O: HERO od Leszka Czarnego, M: OLA z Barytowej Góry, Wł.: Jan Maszota, Rekowo Dolne
3 D. — CEZAR ze Złotej Alaski, O: TITO ze Złotej Alaski, M: ROMA ze Złotej Alaski, Wł.: Małgorzata Pazdrijowska, Gdańsk
4 D. — BRASS Próba 999, O: DIK Lupusland, M: AGA z Sielskiej Doliny, Wł.: Krystyna Deriglasoff, Gdańsk

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 18

1 D. — a-HERZOG v. Hechtenbach, O: NATZ v. Hasenborn, M: ORISSA v. Lahnblick, Wł.: Stefan Skwarczyński, Gdańsk
2 D. — ALIK Mi-Kor, O: BAT Woj-Bas, M: MAJKA Woj-Bas, Wł.: Halina Szewczyk, Łódź
3 D. — a-HEKTOR z Weselskiej Zagrody, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: HYTRA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Andrzej Kraszewski, Pelplin
4 D. — BRYG z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Andrzej Jurewicz, Gołdap

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 3

1 D., Zwyc. Juniorów — JORK z Oliwskiej Kuźni, O: TITO ze Złotej Alaski M: FLERKA z Oliwskiej Kuźni, Wł.: Piotr Waldoch, Gdynia
3 D. — VOX z Manowców, O: FREI v.d. Wannsee, M: ERAJA z Antuszy, Wł.: Andrzej Maciejczuk, Warszawa
3 Bd. — FERRI z Jankowa, O: ZINGBAD z Alzacji, M: ATISA z Rancza Wajdeloty, Wł.: Kazimierz Radtke, Żelistniewo

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Bronisław Lichtarski, Konk. 11

1 D. — JAZON z Pałacu Kleopatry, O: FREI v.d. Wannsee, M: BAJA z Sielskiej Doliny, Wł.: Ewa Szukiert, Gdańsk
2 D. — SAMUR z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią
3 D. — BOSS Mi-Kor, O: FELLO v.d. Carlache, M: MAJKA Woj-Bas, Wł.: Czesława Kornacka, Sopot
4 D. — YATAGAN Santander, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: SMUGA z Nadmorskiej Krainy, Wł.: Dariusz Bogdon, Gdańsk

Psy — Klasa młodzików. Sędzia: Bronisław Lichtarski. Konk. 3

1 Bd. — IGOR z Jankowa, O: DUKAT z Jankowa, M: BONA z 34 Ulicy, Wł.: Janusz Kozioł, Nowy Dwór Gdański
2 Bd. — ARES z Orlego Gniazda, O: ARON z Oliwskiej Kuźni, M: ORLE z Obłużańskiego Lasu, Wł.: H. Polakowski, Gdynia
3 db. — ONYX Próba 999, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: AGA z Sielskiej Doliny, Wł.: Zdzisław Lewandowski, Kościerzyna

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Marian Szymankiewicz, Bydgoszcz, Konk. 7

1 D., CWC — a-INGA z Wiślanego Portu, O: OGAR Rhodopy CS, M: GABI z Wiślanego Portu, Wł.: Marek Czerniakowski, Warszawa
2 D. — EMA z Jankowa, O: ZINGBAD z Alzacji, M: AIDA z Sielskiej Doliny, Wł.: Andrzej Olechnicki, Gdynia
3 D. — a-BRYZA Próba 999, O: DIK Lupusland, M: AGA z Sielskiej Doliny, Wł.: Andrzej Cynke, Wejherowo
4 D. — HARDA Salve, O: ATOS z Pelplińskiej Wierzycy, M: SMUGA z Nadmorskiej Krainy, Wł.: Andrzej Lewals, Gdańsk

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Marian Szymankiewicz. Konk. 23

1 D., CWC, Wystawy — BLANKA z Więcborskiej Doliny, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: GARDA Budorgis, Wł.: Lech Bardoński, Więcbork
2 D. — PARIA z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią
3 D. — ARA od Berga, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: GAJA z Nakielskiego Grodu, Wł.: Andrzej Jurewicz, Gołdap
4 D. — BALBINA z Ogrodu Rycha, O: TITO ze Złotej Alaski, M: AKSA ze Wzburzonego Kotwicznika, Wł.: Jan Choiński, Gdynia

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Marian Szymankiewicz. Konk. 6

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — LINDA v. Hasenborn, O: HENNING v. Noort M: ORISSA v. Lahnblick, Wł.: Stefan Skwarczyński, Gdańsk
2 D. — VIVA z Manowców, O: FREI v.d. Wannsee, M: RAJA z Antuszy, Wł.: Magdalena Nowicka, Warszawa
3 D. — a-JORKA Budorgis, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: CZATA z Weselskiej Zagrody, Wł.: Mieczysław Wanecki, Połczyn
4 Bd. — LITUANIA Land Rover, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: SZELMA Land Rover, Wł.: Zbigniew Jędraszek, Elbląg

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Bronisław Lichtarski. Konk. 18

1 D. — JAGA z Pałacu Kleopatry, O: FREI v.d. Wannsee, M: BAJA z Sielskiej Doliny, Wł.: Zbigniew Bagrowski, Pruszcz Gdański
2 D. — PIRANIA Woj-Bas, O: FREI v.d. Wannsee, M: AŃCKA z Łódzkiej Czarnej Hodowli, Wł.: Wojciech Pustelnik, Łódź
3 D. — SANTA z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Zygmunt Dzwonkowski, Chojnice
4 D. — ATRIA Królowa Sosna, O: EX Rykoń, M: ATA Stary Dąb, Wł.: Edward Dukat, Rumia

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Bronisław Lichtarski. Konk. 1

1 Bd. — FIESTA z Doliny Gołębiowskiej, O: EPOS z Weselskiej Zagrody, M: BAJA Marany, Wł.: Grażyna Szczeszek, Sopot

RAMSES a.d. schwarzen Zwinger

KRAJOWA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH — Chorzów, 18.09.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY	— RAMSES a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY	— INGA z Wiślanego Portu
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW	— ELON z Hałdy Szlamów
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW	— ALDA z Kojca Coli

Psy — Klasa championów. Sędzia: Zbigniew Szcześniak. Konk. 3

1 D, CWC, Zwyc. Wystawy — a-RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, O: JONNY v.d. Zwillingen, M: WARTA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Bolesław Weselski, Bydgoszcz
2 D. — a-ROCKY Fuego, O: DIK Lupusland, M: OSSI ze Skrzydła Wiatru, Wł.: Andrzej Robak, Łódź
3 D. — a-BEST Acer Aureum, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Ryszard Kłapkowski, Jelcz

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Zbigniew Szcześniak. Konk. 10

1 D, CWC, — JAWOR z Weselskiej Zagrody, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: M. Sojka, Gliwice
2 D. — a-IGOR ob Mostni, O: MEICO v.d. Kahler-Heide, M: ETA Oglarska, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
3 D. — a-AMIN Abba z Różanej, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: JUWEL a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Irena Kajak, Głogów
4 D. — ALF z Alei Dąbrowskiej, O: JAMES v. Ratstanne, M: BESSY z Polskich Gór, Wł.: Ryszard Wawrzyniak, Bytom

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Zbigniew Szcześniak, Konk. 11

1 D, CWC — a-DUKAT z Ciemnego Boru, O: TASSO v. Försterland, M: BORA z 34 Ulicy, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śląski
2 D. — a-CONTI Acer Aureum, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: NIXI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Marian Taurogiński, Brzeg Dolny
3 D. — a-VELLOW a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vogele, Wł.: Jerzy Fila, Czarnowąsy
4 D. — JUNO z Kolonii Oficerskiej, O: HERO od Leszka Czarnego, M: BONA z Kolonii Oficerskiej, Wł.: Bronisław Lichtarski, Jarosław

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Zbigniew Szcześniak. Konk. 14

1 D., Zwyc. Juniorów — ELON z Haldy Szlamów, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: CORA v. Arnsburg, Wł.: Ewa Paruch, Bytom
2 D. — CANTO Purino, O: FREI v.d. Wannsee, M: INA z Antuszy, Wł.: Jerzy Kuch, Warszawa
3 D. — RINGO z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: TEMIDA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.
4 D. — POLAN z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: ELZA z Kokoszyckiej, Wł.: Leon Szyra, Rogów

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 15

1 D. — CYGAN z Pałuckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Roman Majchrzak, Chorzów
2 D. — DŻIM z Toszkowego Zamku, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: GAMA z Wilczego Stada, Wł.: Walter Klaus, Wieszowa
3 D. — SAMUR z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią
4 Bd. — TEL z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: NAJRA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Raszkowski, Rybnik

Psy — Klasa młodzików. Sędzia: Zbigniew Szcześniak. Konk. 2

1 Bd. — BAR z Kobylej Góry, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BELLA z Tatrzańskiej, Wł.: Andrzej Bukowski, Czechowice
2 db. — ARKAN z Dawidów, O: DIS z Teresina, M: ASTA od Wilków, Wł.: Józef Chajnor, Biwlsko Biała

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 10

1 D, CWC, Zwyc. Wystawy — a-INGA z Wiślanego Portu, O: OGAR Rhodopy CS, M: GABI z Wiślanego Portu, Wł.: Marek Czerniakowski, Warszawa
2 D. — FANA od Baronów, O: BARO BIG Woj-Bas, M: ZADRA z Antuszy, Wł.: Emilia Postek, Warszawa
3 D. — a-BRYZA Próba 999, O: DIK Lupusland, M: AGA z Sielskiej Doliny, Wł.: Andrzej Cynke, Wejherowo
4 D. — ASTA z Piaszczystego Kanionu, O: JAMES v.d. Ratstanne, M: GRETA z Czarnej Brynicy, Wł.: Stefan Kostorz, Tarnowskie Góry

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 21

1 D. CWC — VEFA a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vogele. Wł.: Stanisław Kołek, Błuszczów
2 D. — a-KAJA z Krywlan, O: BREK z 34 Ulicy, M: FRYZA z Krywlan, Wł.: Ryszard Gesinowski, Białystok
3 D. — a-INA v. Eifelweg, O: TELL v. Grossen Sand, M: CINDA v. Eifelweg, Wł.: Henryk Moszonka, Żórawina
4 D. — PARIA z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Ernest Szyszka. Konk. 18

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — a- ALDA z Kojca Coli, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: COLIA z Rakszawy, Wł.: Krzysztof Kiwak, Domaszczyn
2 D. — BETTI z Alei Dąbrowskiej, O: JAMES v.d. Ratstanne, M: BESSY z Polskich Gór, Wł.: Waldemar Walczyk, Bytom
3 D. — ROMI z Wilczego Stada, O: NERO v.d. Zonser Heide, M: RUMBA z Wilczego Stada, Wł.: Izabela Kołoczek, Dąbrówka
4 D. — MEGI z Wilczego Stada, O: CYD z Kokoszyckiej, M: MAJA z Wilczego Stada, Wł.: Izabela Kołoczek, Dąbrówka

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Ernest Szyszka. Konk. 26

1 D. — EMA z Zenitowej, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: ZJAWA z Tuszyńskiego Lasu, Wł.: Andrzej Robak, Łódź
2 D. — ROXA Acer Aureum, O: UTZ v. Rieser Land, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
3 D. — CYTRA z Alei Dąbrowskiej, O: TRUX v.d. Edelgarten, M: BESSY z Polskich Gór, Wł.: Janusz Kawiorski, Bytom
4 D. — DOLI Dobrydzień, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: ASRA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Helmut Knop, Dobrydzień

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Waldemar Woźnica. Konk. 7

1 Bd. — BONI z Czarnowąs, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: DESI z Kasztelańskiego Zajazdu, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
3 Bd. — ANTARES Biała Skała, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: AZA Biała Skała, Wł: Piotr Czura, Ruda Śl.
3 Bd. — DAMA z Więcborskiej Doliny, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: GARDA Budorgis, Wł.: Andrzej Świnka Więcbork
4 Bd. — KAMA z Pięknego Sadu, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: JOGA z Kokoszyckiej, Wł.: Józef Wieczorek, Bytom

XI KASZUBSKA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH — Chojnice, 25.09.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY — RAMSES a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — PARIA z Noteckiej Rubieży
ZWYCIĘZCA JÓUNIORW — JAZON z Pałacu Kleopatry
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — JAGA z Pałacu Kleopatry

Psy — Klasa championów. Sędzia: Kazimierz Stelter

1 D., CWC, Zwyc, Wystawy — a-RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, O: JONNY v.d. Zwillingen, M: WARTA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Bolesław Weselski, Bydgoszcz

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Kazimierz Stelter

1 D., CWC — a-FREI v.d. Wannsee, O: ERK v. Holtkámper See, M: CORA v.d. Wannsee, Wł.: Eugeniusz Andrzejewski, Bydgoszcz
2 D. — a-LANDO z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: BAMA z Kokoszyckiej, Wł.: Aleksander Machel, Charzykowy
3 D. — CEZAR ze Złotej Alaski, O: TITO ze Złotej Alaski, M: ROMA ze Złotej Alaski, Wł.: Małgorzata Pazdrijowska, Gdańsk
4 D. — DOLF z Jankowa, O: KLIFF v. Rosenhof, M: ATISA z Rancza Wajdeloty, Wł.: Cezary Świątek, Gdańsk

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Kazimierz Stelter

1 D., CWC — FRED z 34 Ulicy, O: ATOS z Pelplińskiej Wierzycy, M: DIVA Syberyjski Świerk, Wł.: Edmund Zieliński, Bydgoszcz
2 D. — MARKO z Teresina, O: HEKTOR z Teresina, M: DINA z Teresina, Wł.: Piotr Waldoch, Gdynia
3 D. — MAXIME Land Rover, O: DIK Lupusland, M: BERDA Defensor, Wł.: Grażyna Dowalak, Gdańsk
4 Bd. — FERI z Jankowa, O: ZINGBAD z Alzacji, M: ATISA z Rancza Wajdeloty, Wł.: Kazimierz Radtke, Żelistniewo

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Kazimierz Stelter

1 D. — JORK z Oliwskiej Kuźni, O: TITO ze Złotej Alaski M: FLER z Oliwskiej Kuźni, Wł.: Piotr Waldoch, Gdynia
2 Bd. — HARY, O: FELLO v.d. Carlache, M: BONA z 34 Ulicy, Wł.: Tadeusz Tokaj, Gdynia

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Kazimierz Stelter

1 D., Zwyc. Juniorów — JAZON z Pałacu Kleopatry, O: FREI v.d. Wannsee, M: BAJA z Sielskiej Doliny, Wł.: Ewa Szukiert, Gdańsk
2 D. — SAMUR z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią
3 D. — ESTER z Jaskiniowców, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: AKVA ze Sfory Loba, Wł.: Maria Owsiak, Człuchów
4 D. — BUDRYS Santander, O: TITO ze Złotej Alaski, M: RITA Złota Kotwica, Wł.: Halina Neubauer, Gdańsk

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Halina Solska

1 D. — DELTA spód Oleandra, O: TALLIS z Grodu Stolarzy, M: DEJBA Rudy Czaprak, Wł.: Benedykta Wicherska, Kostrzyn n/Odrą
2 D. — a-BRYZA Próba 999, O: DIK Lupusland, M: AGA z Sielskiej Doliny, Wł.: Andrzej Cynke, Wejherowo
3 Bd. — IDIA z Neptunowego Grodu, O: TITO ze Złotej Alaski, M: ALMA z Pelplińskiego Sadu, Wł.: Zygmunt Warczyński, Gdańsk
4 Bd. — IGRA z Łączki, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: HARINA z Łączki, Wł.: Henryk Wilant, Człuchów

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Halina Solska

1 D. — PARIA z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Henryk Skupniewicz, Nakło n/Notecią
2 D. — AGA Eweles, O: GAJ z Zielonej Puszczy, M: COSTIA Syberyjski Świerk, Wł.: Eugeniusz Śliwiński, Chojnice
3 D. — ASHI od Berga, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: GAJA z Nakielskiego Grodu, Wł.: Mirosław Miler, Tuchola
4 D. — GITA z Lotu Ptaka, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: PLETNA z Zielonej Puszczy, Wł.: Ludwik Matanowski, Brzoza

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Halina Solska

1 D., CWC — NAVITA Unikat, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: ITTA Unikat, Wł.: Bolesław Weselski, Bydgoszcz
2 D. — FIRA z Ciemnego Boru, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BAFI od Leonarda, Wł.: Beata Grzanowska, Chojnice
3 D. — a-CZATA z Więcborskiej Doliny, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: BELA od Piotra, Wł.: Adam Zieliński, Chełmża

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Halina Solska

1 D., Zwyc. Juniorów — JAGA z Pałacu Kleopatry, O: FREI v.d. Wannsee, M: BAJA z Sielskiej Doliny, Wł.: Zbigniew Bagrowski, Pruszcz Gdański
2 D. — SANTA z Noteckiej Rubieży, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: TINKI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Zygmunt Dzwonkowski, Chojnice
3 D. — CELA z Pałuckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Zygmunt Gorzycki, Żnin
4 D. — a-BRENDA znad Kaszubskiego Morza, O: FREI v.d. Wannsee, M: ESZI Rykoń, Wł.: Marek Juchniewicz, Sopot

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Halina Solska

1 Bd. — FREJA Błotnista Morena, O: NORBO v.d. Weissquelle, M: CEDRA z Małego Lasku, Wł.: E. Czarnik, Gdańsk
2 Bd. — DAMA z Więcborskiej Doliny, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: GARDA Budorgis, Wł.: Andrzej Świnka, Więcbork
3 Bd. — FANTA Błotnista Morena, O: NORBO v.d. Weissquelle, M: CEDRA z Małego Lasku, Wł.: J. Dylęgowski, Gdańsk

III OKRĘGOWA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH
Rybnik, 2.10.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY — JAWOR z Weselskiej Zagrody
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — GRIMI Union
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW — WALIPASCHO a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — ROXA Acer Aureum

Psy — Klasa championów. Sędzia: Marian Szymankiewicz

1 D. — a-BEST Acer Aureum, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Ryszard Kłapkowski, Jelcz

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Marian Szymankiewicz

1 D., Zwyc. Wystawy — JAWOR z Weselskiej Zagrody, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: Marian Sojka, Gliwice
2 D. — a-IGOR ob Mostni, O: MEICO v.d. Kahler Heide, M: ETA Oglarska, Wł.: Marek Serżysko, Świętochłowice
3 D. — a-MAIK v.d. Berghütte, O: CANTO v. Arminius, M: CITA v. Stillen Angler, Wł.: Marek Dziuba, Opole
4 D. — a-AMIN Abba z Różanej, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: JUWEL a.d. schwarzen Zwinger, M: Irena Kajak Głogów

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Marian Szymankiewicz

1 D. — DUKAT z Ciemnego Boru, O: TASSO v. Försterland, M: BORA z 34 Ulicy, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.
2 D. — AZIM z Osiedla Drzymały, O: AJAX z Oriana, M: KATI z Kasztelańskiego Zajazdu, Wł.: Agnieszka Banach, Gliwice
3 D. — a-YELLOW a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vogele, Wł.: Jerzy Fila, Czarnowąsy
4 D. — a-DINGO spod Chronia, O: IDUR z Alzacji, M: ASSI z Rakszawy, Wł.: Andrzej Solarek, Ożarów

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Zbigniew Szcześniak

1 D., Zwyc. Juniorów — WALIPASCHO a.d. schwarzen Zwinger, O: ODIN v. Tannenmeise, M: ZOLLI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Mieczysław Rusinek, Kraków
2 D. — RINGO z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: TEMIDA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.
3 D. — ELON z Hałdy Szlamów, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: CORA v.d. Arnsburg, Wł.: Ewa Paruch, Bytom
4 D. — POLAN z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: ELZA z Kokoszyckiej, Wł.: Leon Szyra, Rogós

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Zbigniew Szcześniak

1 Bd. — CYGAN z Paluckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Roman Majchrzak, Chorzów
2 Bd. — TEL z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: NAJRA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Raszkowski, Rybnik
3 Bd. — TREZOR z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: NAJDRA z Kokoszyckiej, Wł.: Barbara Sobczuk, Rybnik
4 db. — JANTAR znad Strumyka, O: CYGAN znad Strumyka, M: HERA znad Strumyka, Wł.: Cezary Biernat, Wodzisław Śl.

Psy — Klasa młodzików. Sędzia: Zbigniew Szcześniak

1 Bd. — BAR z Kobylej Góry, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BELLA z Tatrzańskiej, Wł.: Andrzej Bukowski, Czechowice
2 Bd. — BLACK Biała Skała, O: BAX z Zielonych Miechowic, M: NIXI Riwelino, Wł.: Józef Nikolajczyk, Zabrze
3 Bd. — URAN z Kokoszyckiej, O: DIK z Kokoszyckiej, M: BIRŁA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.
4 db. — CELIM z Bluszczowej, O: HERO v. Gut Hundsmühlen, M: DUNIA z Kokoszyckiej, Wł.: Henryk Gruszka, Bluszczów

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Marian Szymankiewicz

1 D., CWC — FEE Kimberlit CS, O: ULF v. Schulmborn, M: GRACJA z Gentu CS, Wł.: Peter Musil, Praha
2 Bd. — PUMA znad Czarnej Olechówki, O: YARD od Lutomierska, M: PATI Riwelino, Wł.: Alicja Sobieska, Gliwice

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Zbigniew Szcześniak

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — GRIMI Union, O: MAIK v.d. Berghütte, M: PEGI Union, Wł.: Jan Pierchała, Rybnik
2 D. — DZIKA Abakus, O: ARGUS v. Info, M: DOLLY v.d. Wannsee, Wł.: Marek Dziuba, Opole
3 D. — FEBRA Abakus, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: DOLLY v.d. Wannsee, Wł.: Jakub Chudyka, Kraków
4 D. — TORA z Kokoszyckiej, O: EPOS z Teresina, M: LIMBA ze Swarzewskiej Stanicy, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Waldemar Woźnica

1 D. — ALDA z Kojca Coli, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: COLIA z Rakszawy, Wł.: Krzysztof Kiwak, Domaszczyn
2 D. — LEDA Gisz, O: TASSO v. Försterland, M: DORA z Alzacji, Wł.: Czesław Rusinek, Katowice
3 D. — POLONIA z Kokoszyckiej, O: FALK v.d. Wannsee, M: ELZA z Kokoszyckiej, Wł.: Eugeniusz Okręt, Wodzisław Śl.
4 D. — IGA Magad, O: FALK v.d. Wannsee, M: DUSCHKA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Jan Wróbel, Bielawa

Suki — Klasa młodzieży. Sędzia: Waldemar Woźnica

1 D., Zwyc. Juniorów — ROXA Acer Aureum, O: UTZ v. Rieser Land, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
2 D. — GABI Abakus, O: FALK v.d. Wannsee, M: JANA v.d. Thunerhof, Wł.: Leszek Nowicki, Suchy Bór
3 D. — BONI z Czarnowąs, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: DESI z Kasztelańskiego Zajazdu, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
4 — nie podano

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Waldemar Woźnica

1 Bd. — ANITA Biała Skała, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: ASTA z Edessy, Wł.: Henryk Pohl, Ruda Śl.
2 Bd. — BAJKA z Bluszczowej, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: JUTA z Kokoszyckiej, Wł.: Leon Szyra, Rogów
3 Bd. — URANIA z Kokoszyckiej, O: DIK z Kokoszyckiej, M: BIRŁA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Zemło, Wodzisław Śl.
4 Bd. — ŁAMA z Pięknego Sadu, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: JAGA z Kokoszyckiej, Wł.: Józef Wieczorek, Bytom

OPOLSKA WYSTAWA PSÓW RASOWYCH
Opole, 9.10.1988

ZWYCIĘZCA WYSTAWY — JAWOR z Weselskiej Zagrody
ZWYCIĘŻCZYNI WYSTAWY — VEFA a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘZCA JUNIORÓW — WALIPASCHO a.d. schwarzen Zwinger
ZWYCIĘŻCZYNI JUNIORÓW — ROXA Acer Aureum

Psy — Klasa championów. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 1

1 D., CWC — a.BEST Acer Aureum, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Ryszard Kłapkowski, Jelcz

Psy — Klasa użytkowa. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 5

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — a-JAWOR z Weselskiej Zagrody, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: BETA z Weselskiej Zagrody, Wł.: M. Sojka, Gliwice
2 D. — a-AMIN Abba z Różanej, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: JUWEL a.d.schwarzen Zwinger, Wł.: Irena Kajak, Głogów
3 D. — a-ZIBI Riwelino, O: WIARUS z Piotrowic, M: SONIA Riwelino, Wł.: Marek Napieracz, Wałbrzych
4 Bd. — a-DAKAR na Pszennym Wzgórzu, O: ATAN z Horeszkowskich Wicin, M: ALGA na Pszennym Wzgórzu, Wł.: Barbara Zinkiewicz, Wrocław

Psy — Klasa otwarta. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 9

1 D., CWC — a.VELLOW a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vögele, Wł.: Jerzy Fila, Czarnowąsy
2 D. — a-CONDOR Acer Aureum, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: NIXI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Małgorzata Borkowska, Wrocław
3 D. — a-CONTI Acer Aureum, O: JONAS a.d. schwarzen Zwinger, M: NIXI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Marian Taurogiński, Brzeg Dolny
4 D. — AZIM z Osiedla Drzymały, O: AJAX z Oriana, M: KETI z Kasztelańskiego Zajazdu, Wł.: Agnieszka Banach, Gliwice

Psy — Klasa młodych psów. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 7

1 D., CWC, Zwyc. Juniorów — WALIPASCHO a.d. schwarzen Zwinger, O: ODIN v.d. Tannenmeise, M: ZOLLI a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Mieczysław Rusinek, Kraków
2 D. — IRK Magad, O: FALK v.d. Wannsee, M: DUSCHKA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Zygmunt Piotrowski, Radwanice
3 Bd. — CZAR znad Oleśniczanki, O: CLAY z Rakszawy, M: ADRIA znad Oleśniczanki, Wł.: Henryk Szumejło, Oleśnica
4 Bd. — LUTZ v. Helvessanger, O: YORK a.d. Wattenscheid, M: INGA v. Helvessanger, Wł.: Stanisław Lulek, Jelenia Góra

Psy — Klasa młodzieży. Sędzia: Wojciech Kramarski. Konk. 4

1 Bd. — BREK z Ziemi Oleśnickiej, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: ERA z Wilczego Zaprzęgu, Wł.: Stanisław Błach, Oleśnica
2 Bd. — CYGAN z Pałuckiej Baszty, O: RAMSES a.d. schwarzen Zwinger, M: OSA z Noteckiej Rubieży, Wł.: Ryszard Majchrzak, Chorzów
3 Bd. — FANGOR Żyleta, O: VELLOW a.d. schwarzen Zwinger, M: ZILLA Powsinoga, Z. Maćkowiak, Legnica
4 db. — TEL z Kokoszyckiej, O: DIS z Teresina, M: NAJRA z Kokoszyckiej, Wł.: Jan Raszkowski, Rybnik

Suki — Klasa użytkowa. Sędzia: Marek Myga. Konk. 3

1 Bd. — HILDA z Cieśliny, O: MAIK v.d. Berghütte, M: LORA z Antuszy, Wł.: Halina Ziembicka, Warszawa
2 Bd. — a-ABBA, O: BILL z Błękitnego Nieba, M: BELLA z Doliny Zabobrza, Wł.: P. Poliński, Jelenia Góra
3 db. — LAURA z Wilczego Stada, O: NERO v.d. Zonser Heide, M: CENTA znad Strumyka, Wł.: J. Posyniak, Lewin Brzeski

Suki — Klasa otwarta. Sędzia: Marek Myga. Konk. 7

1 D., CWC, Zwyc. Wystawy — VEFA a.d. schwarzen Zwinger, O: VULCAN a.d. schwarzen Zwinger, M: DIVA v. Haus Vögele, Wł.: Stanisław Kołek, Bluszczów
2 D. — a-FLUID Unikat, O: SAX v. Wittichland, M: AMANDA Unikat, Wł.: Joanna Tobola, Łódź
3 D. — a-INA v. Eifelweg, O: TELL v. Grossen Sand, M: CINDY v. Eifelweg, Wł.: Henryk Moszonka, Żórawina

Suki — Klasa młodych suk. Sędzia: Marek Myga. Konk. 8

1 D. — IGA Magad, O: FALK v.d. Wannsee, M: DUSCHKA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Jan Wróbel, Bielawa
2 D. — ALDA z Kojca Coli, O: LUX z Noteckiej Rubieży, M: COLIA z Rakszawy, Wł.: Krzysztof Kiwak, Domaszczyn
3 D. — ARINA z Bluszczowej, O: RATZ a.d. schwarzen Zwinger, M: DUNIA z Kokoszyckiej, Wł.: Stanisław Kołek, Bluszczów
4 D. — BESSI Jaskier, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: FIORA Budorgis, Wł.: W. Frąckowiak, Kicin

Suki — Klasa młodziezy. Sędzia: Marek Myga. Konk. 17

1 D., Zwyc. Juniorów — ROXA Acer Aureum, O: UTZ v. Rieser Land, M: TANNE a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
2 D. — BONI z Czarnowąs, O: ZANDRO a.d. schwarzen Zwinger, M: DESI z Kasztelańskiego Zajazdu, Wł.: Stanisław Spużak, Wrocław
3 D. — DOLLY Dobrydzień, O: PANDUR a.d. schwarzen Zwinger, M: ASRA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Helmut Knop. Ligota Dobrodzieńska
4 D. — HANIKA z Ziemi Namysłowskiej, O: FREI v.d. Wannsee, M: EVITA a.d. schwarzen Zwinger, Wł.: Władysław Kumiec. Namysłów

Suki — Klasa młodzików. Sędzia: Marek Myga. Konk. 1

1 Bd. — AZJA z Kokoszyckiej, O: DUKAT z Ciemnego Boru, M: ELZA z Kokoszyckiej, C. Mońkiewicz Głubczyce

INFORMACJA ZARZĄDU KLUBU

Ze względu na zakończony wiek hodowlany (9 lat) psa GOLIAT z Polany Bratków z dniem 31.12.1988 skreśla się go z centralnej listy reproduktorów rasy owczarek niemiecki.

Zarząd Klubu